EUROPOS KOMISIJA

EUROPOS SĄJUNGOS VYRIAUSIASIS ĮGALIOTINIS UŽSIENIO REIKALAMS IR SAUGUMO POLITIKAI

Briuselis, 2011.5.25
KOM(2011) 303 galutinis

BENDRAS KOMUNIKATAS EUROPOS PARLAMENTUI, TARYBAI, EUROPOS EKONOMIKOS IR SOCIALINIŲ REIKALŲ KOMITETUI IR REGIONŲ KOMITETUI

Naujas požiūris į kintančią kaimynystę

{SEK(2011) 637 galutinis}
{SEK(2011) 638 galutinis}
{SEK(2011) 639 galutinis}
{SEK(2011) 640 galutinis}
{SEK(2011) 641 galutinis}
{SEK(2011) 642 galutinis}
{SEK(2011) 643 galutinis}
{SEK(2011) 644 galutinis}
{SEK(2011) 645 galutinis}
{SEK(2011) 646 galutinis}
{SEK(2011) 647 galutinis}
{SEK(2011) 648 galutinis}
{SEK(2011) 649 galutinis}
{SEK(2011) 650 galutinis}
{SEK(2011) 651 galutinis}
{SEK(2011) 652 galutinis}

BENDRAS KOMUNIKATAS EUROPOS PARLAMENTUI, TARYBAI, EUROPOS EKONOMIKOS IR SOCIALINIŲ REIKALŲ KOMITETUI IR REGIONŲ KOMITETUI

Naujas požiūris į kintančią kaimynystę

Europos Sąjungos (ES) rytuose ir pietuose plyti šešiolika valstybių[1], kurių viltys ir lūkesčiai mums tiesiogiai ir labai rūpi. Pastarieji įvykiai šiuos lūkesčius tik padidino ir išryškino bendrus mūsų uždavinius. Ilgalaikių represinių režimų nuvertimas Egipte ir Tunise, tebesitęsiantis karinis konfliktas Libijoje, pastarasis smurto protrūkis Sirijoje, nuolatinės represijos Baltarusijoje ir ilgai trunkantys konfliktai regione, įskaitant Artimuosius Rytus, – dėl visų šių įvykių turime naujai įvertinti ES santykius su kaimynais. Reikia taip pat palaikyti vilčių teikiančią kitų kaimynių, kaip antai Moldovos Respublikos, pažangą ir pastangas vykdyti reformas, Ukrainos pažangą derybose dėl asociacijos susitarimo ar Maroko ir Jordanijos pažangą, joms paskelbus apie konstitucinę reformą. Pagal Lisabonos sutartį ES įgijo galimybę stiprinti savo užsienio politikos įgyvendinimą: bendradarbiavimą su kaimyninėmis šalimis dabar galima išplėsti ir integruotai bei veiksmingiau apimti visą klausimų spektrą. Tai buvo svarbiausia paskata, pasikonsultavus su šalimis partnerėmis ir kitais suinteresuotaisiais subjektais, 2010 m. vasarą inicijuoti Europos kaimynystės politikos (EKP) peržiūrą. Dėl nesenų įvykių pietinėse Vidužemio jūros regiono šalyse ši peržiūra tapo dar būtinesnė. ES reikia gebėti spręsti iš praeities kylančius savo kaimynystės uždavinius.

Nuo pat pradžių (2004 m.) EKP buvo remiamos įvairios svarbios iniciatyvos, visų pirma susijusios su prekyba ir ekonominėmis sąlygomis, leidusios ES ir jos kaimynėms plėtoti tvirtesnius santykius beveik visose politikos srityse: nuo energetikos iki švietimo, nuo transporto iki mokslinių tyrimų. Dabar šiose srityse tarp ES ir jos kaimynių vyksta mainai ir bendradarbiavimas. ES parama padidėjo ir yra tikslingesnė. Tačiau santykius dar galima visapusiškai tobulinti. Pastarieji įvykiai ir peržiūros rezultatai parodė, kad ES parama kaimyninių šalių politinėms reformoms davė nedaug rezultatų. Pavyzdžiui, reikia daugiau lankstumo ir geriau pritaikyto atsako palaikant santykius su sparčiai besivystančiomis partnerėmis ir vertinant reformos poreikius, nepaisant to, ar šiose šalyse vyksta sparti režimų kaita, ar užsitęsęs reformų ir demokratijos stiprinimo procesas. Esminę reikšmę turi ES, jos valstybių narių ir svarbiausių tarptautinių partnerių veiksmų koordinavimas, kurį galima gerinti.

Reikalingas naujas požiūris ES ir jos kaimyninių šalių bei jų visuomenės partnerystei stiprinti: kurti ir įtvirtinti klestinčią demokratiją, siekti tvaraus ekonominio augimo ir valdyti tarptautinius ryšius.

EKP turėtų būti Sąjungos politika, o valstybės narės turėtų derinti savo dvišalius veiksmus, remdamos bendrus politikos tikslus. Reikšmingas vaidmuo tenka ir Europos Parlamentui padedant siekti kai kurių svarbiausių EKP tikslų. Be to, EKP turėtų paskatinti platesnę tarptautinę bendruomenę remti regiono demokratinius pokyčius ir ekonominį bei socialinį vystymąsi.

---

[1] Europos kaimynystė apima Alžyrą, Armėniją, Azerbaidžaną, Baltarusiją, Egiptą, Gruziją, Izraelį, Jordaniją, Libaną, Libiją, Maroką, Moldovos Respubliką, Okupuotąją Palestinos teritoriją, Siriją, Tunisą ir Ukrainą.

Ši partnerystė su mūsų kaimynais yra abipusiškai naudinga. ES yra pagrindinė daugelio savo kaimynių prekybos partnerė. Tvari ekonominė plėtra ir darbo vietų kūrimas šalyse partnerėse yra naudingas ir ES. Be to, valdomas žmonių judėjimas turi teigiamą poveikį visoms kaimyninėms šalims, palengvina studentų, darbuotojų bei turistų judumą ir atgraso nuo neteisėtos migracijos ir prekybos žmonėmis. Aktyvus ES ir jos kaimynių dalyvavimas tokiose srityse kaip švietimas, socialinės apsaugos sistemų stiprinimas bei modernizavimas ir moterų teisių stiprinimas labai padės siekti bendrų integracinio augimo ir darbo vietų kūrimo tikslų.

Naujas požiūris turi būti grindžiamas tarpusavio atskaitomybe ir bendru įsipareigojimu paisyti visuotinių žmogaus teisių, demokratijos ir teisinės valstybės vertybių. Jis bus susijęs su kur kas didesne diferenciacija, leidžiančia kiekvienai šaliai partnerei plėtoti ryšius su ES pagal savo lūkesčius, poreikius ir pajėgumą. Pietinėms ir rytinėms kaimynėms, galinčioms ir norinčioms dalyvauti, ši vizija susijusi su glaudesne ekonomine integracija ir tvirtesniu politiniu bendradarbiavimu valdymo reformų, saugumo, konfliktų sprendimo srityse, įskaitant bendras iniciatyvas tarptautiniuose forumuose bendro intereso klausimais. Dėl pietinių Vidužemio jūros regiono šalių Komisija ir vyriausiasis įgaliotinis jau pateikė savo pasiūlymą dėl partnerystės su šiomis šalimis siekiant demokratijos ir bendros gerovės[2].

Naujuoju pirmiau aprašytu požiūriu siekiama:

(1) labiau remti partneres, siekiančias kurti visapusišką ir tvirtą demokratiją, nes teisė balsuoti neatsiejama nuo teisės laisvai reikšti mintis, kurti konkuruojančias politines partijas, užtikrinti nešališką nepriklausomų teismų vykdomą teisingumą, atskaitingos policijos ir kariuomenės teikiamą saugumą, galimybę gauti kompetentingų ir nekorumpuotų valstybės tarnautojų paslaugas ir naudotis kitomis pilietinėmis ir žmogaus teisėmis, kurias daugelis europiečių laiko savaime suprantamomis, kaip antai minties, sąžinės ir religijos laisve;

(2) remti integracinę ekonominę plėtrą, kad ES kaimynės galėtų nuosekliai prekiauti, investuoti ir augti mažindamos socialinę ir regionų nelygybę, kurdamos darbo vietas savo darbuotojams ir aukštesnį gyvenimo lygį savo žmonėms;

(3) stiprinti du regioninius Europos kaimynystės politikos aspektus, atitinkamai apimančius Rytų partnerystę ir pietines Vidužemio jūros regiono šalis, kad galėtume kurti nuoseklias regionines iniciatyvas prekybos, energetikos, transporto arba migracijos ir judumo srityse, papildančias ir stiprinančias mūsų dvišalį bendradarbiavimą;

(4) užtikrinti tinkamus šiems tikslams pasiekti mechanizmus ir priemones.

Partnerystė bus plėtojama su kiekviena šalimi kaimyne, atsižvelgiant į jos poreikius, pajėgumus ir reformų tikslus. Kai kurios partnerės gali norėti papildomai didinti integracijos pastangas, todėl reikės didesnio derinimo su ES politikos kryptimis ir taisyklėmis, lemiančio laipsnišką ekonominį integravimą į ES vidaus rinką. ES nesiekia primesti politinės reformos modelio ar išankstinio scenarijaus, tačiau ji reikalaus, kad kiekvienos šalies partnerės reformos procesas rodytų aiškų įsipareigojimą laikytis visuotinių vertybių, sudarančių mūsų naujojo požiūrio pagrindą. Iniciatyvos turi imtis partnerė, o ES parama bus atitinkamai pritaikyta.

---

[2] COM(2011) 200, 2011 3 8.

Didesnė ES parama kaimyninėms šalims yra sąlyginė. Ji priklausys nuo demokratijos kūrimo bei stiprinimo pažangos ir pagarbos teisinei valstybei. Kuo didesnę ir spartesnę pažangą darys šalis įgyvendindama vidaus reformas, tuo daugiau ji gaus ES paramos. Ši didesnė parama bus teikiama įvairiomis formomis, įskaitant padidintą finansavimą socialinei ir ekonominei plėtrai, platesnes išsamias institucijų kūrimo programas, daugiau galimybių patekti į rinką, didesnį EIB finansavimą investicijoms remti ir lengvesnį judumą. Šie preferenciniai įsipareigojimai bus pritaikyti prie kiekvienos šalies poreikių ir regioninio konteksto. Jais bus pripažįstama, kad reikšminga reforma susijusi su didelėmis išankstinėmis sąnaudomis. Priimant sprendimą dėl finansinių asignavimų šaliai 2014 m. ir vėliau, bus atsižvelgta į partnerių reformų įgyvendinimo 2010–2012 m. rezultatus (remiantis metinėmis pažangos ataskaitomis). Šalims, kuriose reformos nebus vykdomos, ES peržiūrės finansavimą ar netgi jį sumažins.

ES neatsisakys savo politikos riboti santykius su vyriausybėmis, pažeidinėjančiomis žmogaus teises ir demokratijos standartus, be kita ko, taikys joms tikslines sankcijas ir kitas politines priemones. Ėmusis tokių priemonių, ji ne tik palaikys pilietinę visuomenę, bet ir dar labiau didins paramą jai. Taikydama šį labiau diferencijuotą požiūrį, ES palaikys dialogą su vyriausybėmis, pilietine visuomene ir kitais suinteresuotaisiais subjektais. Kartu, laikydamasi tarpusavio atskaitomybės principo, ES užtikrins, kad jos ištekliai būtų naudojami pagrindiniams EKP tikslams remti.

Ištekliai, kuriuos ES ir jos tarptautiniai partneriai telkia, kad paremtų kaimyninių šalių perėjimą prie demokratijos, turi apimti tiesioginius ir neatidėliotinus poreikius, vidutinės trukmės ir ilgalaikius reikalavimus.

1. PAŽANGOS SIEKIANT TVIRTOS DEMOKRATIJOS RĖMIMAS

Mes:

- pritaikysime ES paramos partnerėms dydį pagal pažangą politinių reformų ir tvirtos demokratijos kūrimo srityje.

1.1. Parama tvirtai demokratijai

Veikianti demokratija, pagarba žmogaus teisėms ir teisinė valstybė yra pagrindiniai ES partnerystės su savo kaimynėmis ramsčiai. Nėra nustatyto politinės reformos modelio ar išankstinio scenarijaus. Nors kiekvienoje šalyje reformos vyksta skirtingai, kuriant **tvirtą ir tvarią demokratiją** vadovaujamasi keliais bendrais aspektais ir reikalingi tvirti bei ilgalaikiai vyriausybių įsipareigojimai. Šie aspektai yra:

– laisvi ir sąžiningi rinkimai;
– asociacijų, saviraiškos ir susirinkimų laisvė, spaudos ir žiniasklaidos laisvė;
– teisinė valstybė, kurią užtikrina nepriklausomi teismai, ir teisė į teisingą teismą;
– kova su korupcija;
– saugumo ir teisėsaugos sektoriaus reforma (įskaitant policiją) ir demokratinės ginkluotųjų ir saugumo pajėgų kontrolės nustatymas.

Šiais aspektais grindžiama reforma ne tik sustiprins demokratiją, bet ir padės sudaryti tvaraus bei integracinio ekonominio augimo sąlygas, skatins prekybą ir investicijas. Tai yra svarbiausi kriterijai, pagal kuriuos ES vertins pažangą ir nustatys paramos dydį.

1.2. Partnerystė su visuomene

Mes:

- kursime partnerystę kiekvienoje kaimyninėje šalyje ir ES paramą padarysime prieinamesnę pilietinės visuomenės organizacijoms, taikydami specialiai tam skirtą pilietinės visuomenės priemonę;
- remsime Europos demokratijos fondo sukūrimą, skirtą padėti politinėms partijoms, neregistruotoms NVO ir profesinėms sąjungoms bei kitiems socialiniams partneriams;
- remsime žiniasklaidos laisvę, padėdami pilietinės visuomenės organizacijoms (toliau – PVO) nekliudomoms naudotis internetu ir elektroninių ryšių technologijomis;
- stiprinsime dialogus dėl žmogaus teisių.

Klestinti pilietinė visuomenė suteikia piliečiams galimybę reikšti savo nerimą rūpimais klausimais, prisidėti prie politikos kūrimo ir priversti valdžią atsiskaityti. Be to, ji gali padėti užtikrinti, jog ekonominis augimas būtų labiau integracinis. Kad tai įvyktų, svarbu užtikrinti saviraiškos, asociacijų ir susirinkimų laisvę. Kitas uždavinys yra padėti kurtis demokratinėms politinėms partijoms, atstovaujančioms plačiam visuomenės nuomonių spektrui, kad jos galėtų konkuruoti dėl valdžios ir visuomenės paramos. Šis siekis puoselėti pilietinę visuomenę ir pliuralizmą yra juntamas visose kaimyninėse šalyse, tačiau jis ypač svarbus tose šalyse, kuriose vyksta spartūs politiniai pokyčiai arba kuriose represiniai politiniai režimai tebeslopina pliuralizmą ir įvairovę.

Turėdami omenyje šias aplinkybes ir norėdami paremti politikos veikėjus, siekiančius demokratinių pokyčių savo šalyse (visų pirma politines partijas ir neregistruotas NVO ar profesines sąjungas ir kitus socialinius partnerius), vyriausiasis įgaliotinis ir Komisija pritaria **Europos demokratijos fondo**[3] sukūrimui. Šis fondas sieks, kad ES, jos valstybių narių ir šioje srityje jau veikiančių kelių didelių Europos politinių fondų veiksmai turėtų didesnę įtaką ir būtų nuoseklesni.

Pilietinei visuomenei tenka labai svarbus vaidmuo gerinant moterų teises, skatinant didesnį socialinį teisingumą ir pagarbą mažumoms, taip pat aplinkos apsaugą ir efektyvų išteklių naudojimą. ES palaikys šį didesnį nevalstybinių veikėjų politinį vaidmenį, steigdama partnerystę su visuomene, padėdama PVO gerinti savo teisių gynimo gebėjimus, galimybes stebėti reformas ir dalyvauti įgyvendinant bei vertinant ES programas. Šalyse veikiančios ES delegacijos sieks suburti šalių partnerių vyriausybes ir pilietinę visuomenę, kad vyktų kryptingas dialogas dėl svarbiausių mūsų bendradarbiavimo sričių. Tokių veiksmų ES finansavimą būtų galima užtikrinti įsteigiant specialią kaimyninėms šalims skirtą **pilietinės visuomenės priemonę**.

Žiniasklaidos laisvė ir teisė laisvai gauti informaciją yra svarbiausi veikiančios demokratijos elementai. Socialiniams tinklams ir naujoms technologijoms tenka svarbus vaidmuo skatinant demokratinius pokyčius. ES parama jau prieinama taikant Europos demokratijos ir žmogaus teisių rėmimo priemonę (EIDHR). Gali būti sukurta papildomų

[3] Nors šio fondo tikslai ir finansiniai bei valdymo ypatumai bus kitokie nei kitų demokratizacijos priemonių, jie turi būti taikomi siekiant didinti sinergiją ir darną.

priemonių, kad ES atitinkamais atvejais pilietinės visuomenės organizacijoms ar paskiriems piliečiams galėtų padėti nekliudomiems naudotis internetu ir kitomis elektroninių ryšių technologijų formomis, taip pat nepriklausoma spauda, radijo ir televizijos žiniasklaida.

Labai svarbus tarptautinėmis sutartimis ir dvišaliais susitarimais prisiimtas įsipareigojimas **gerbti žmogaus teises ir pagrindines laisves**. Tačiau veiksmai ne visada atitinka šiuos įsipareigojimus. Mūsų partnerystė turėtų būti paremta visų reikšmingų tarptautinių ir regioninių dokumentų ratifikavimu ir visišku jų nuostatų laikymusi. Tai apima tvirtą įsipareigojimą skatinti lyčių lygybę, palaikant svarbų vaidmenį, kurį per pastaruosius įvykius pietinėse šalyse atliko moterys, kovą su visų formų diskriminacija, pagarbą tikėjimo laisvei ir pabėgėlių bei asmenų, besinaudojančių tarptautine apsauga, teisių gynimą. Aktyvesni **dialogai dėl žmogaus teisių** leis stebėti šioje srityje prisiimtus įsipareigojimus, taip pat spręsti žmogaus teisių pažeidimų klausimus. Skatinti laikytis įsipareigojimų taip pat padėtų aktyvesnis bendradarbiavimas su Europos Taryba.

Užmegzti ryšius mūsų visuomenėms gali padėti **parlamentai**. *EuroNest* parlamentinė asamblėja (jungtinė Europos Parlamento ir Rytų partnerystės šalių parlamentų asamblėja), Europos ir Vidužemio jūros regiono šalių parlamentinė asamblėja bei Europos Parlamento ir šalių partnerių parlamentų jungtiniai parlamentiniai komitetai yra svarbūs dialogo ir didesnio sprendimus priimančių asmenų savitarpio supratimo forumai. Be to, parlamentarai gali labai padėti skatinti reformos veiksmus ir kiekvienos šalies EKP veiksmų plane numatytų įsipareigojimų, įskaitant įsipareigojimus svarbiausiais politiniais ir žmogaus teisių klausimais, stebėjimą.

1.3. Politinio bendradarbiavimo ir bendradarbiavimo saugumo srityje stiprinimas

Mes:

- didinsime ES dalyvavimą sprendžiant ilgalaikius konfliktus;
- drauge taikysime bendros užsienio ir saugumo politikos bei kitas ES priemones;
- tarptautiniuose forumuose skatinsime bendrus veiksmus su Europos kaimynystės politikos partneriais svarbiausiais saugumo klausimais.

Lisabonos sutartyje ES suteikiama išskirtinė galimybė tapti veiksmingesne veikėja. Niekur kitur tai nėra taip svarbu kaip kaimynystėje. Tačiau, vykdant šią užduotį, ES ir valstybių narių politika turi būti daug labiau suderinta nei anksčiau, kad būtų siunčiama bendra žinia ir užtikrinama darna, kad mūsų veiksmai būtų naudingi. ES priemonės ir politika bus veiksmingos tik tada, kai jos bus tinkamai remiamos valstybių narių politika. Įprastos priemonės jau nebetinka, jeigu norime, kad kaimyninės šalys būtų saugesnės, ir siekiame ginti savo interesus.

Nesibaigiantys ilgalaikiai konfliktai, turintys įtakos daugeliui šalių partnerių, kelia didelę grėsmę saugumui visame regione. Nuolatinis nestabilumas turi tiesioginės įtakos ES geopolitiniams, ekonominiams ir saugumo interesams. Izraelio ir Palestinos konfliktas, kiti konfliktai Artimuosiuose Rytuose, Pietų Kaukazo, Moldovos Respublikos ir Vakarų Sacharos konfliktai toliau neigiamai veikia daugelį gyventojų, skatina radikalizaciją, pasiglemžia didelius vietos ir tarptautinius išteklius ir smarkiai kliudo vykdyti reformas.

ES jau ėmėsi veiksmų, siekdama išspręsti kelis tokius konfliktus. ES yra Artimųjų Rytų ketverto dalyvė. Ji yra viena iš pirmininkaujančiųjų Ženevos diskusijose, kuriomis siekiama

taikos ir saugumo Gruzijoje. Kaip stebėtoja ji dalyvauja diskusijose „5+2“ dėl Padniestrės konflikto Moldovos Respublikoje. ES būtų pasirengusi dalyvauti ten, kur jai dar nėra atstovaujama, pvz., ESBO Minsko grupėje dėl Kalnų Karabacho konflikto. ES ketina labiau remti pasitikėjimo didinimo ir paramos atsiskyrusioms teritorijoms priemones, tarptautinius veiksmus bei su konfliktais susijusias struktūras, o pasiekus šį etapą – remti susitarimų įgyvendinimą. Ji ir toliau prieštaraus sienų keitimui, kai naudojama karinė jėga. Be to, būtų galima sutelkti daugelį kaimyninėse šalyse mūsų taikomų ekonominės integracijos ir sektorių bendradarbiavimo skatinimo priemonių ir jomis padėti siekti didesnio pasitikėjimo ir konfliktų sprendimo tikslų. ES taip pat yra pasirengusi kartu su atitinkamomis tarptautinėmis organizacijomis ir pagrindiniais partneriais kurti atkūrimo po konflikto scenarijus, kuriais būtų papildomai skatinama spręsti konfliktus, įrodant realią taikių susitarimų naudą.

Tais atvejais, kai ES jau veikia vietoje, pvz., ES stebėjimo misija Gruzijoje, ES pasienio pagalbos misija Moldovos Respublikoje ir Ukrainoje arba ES policijos misija ir ES pasienio pagalbos misijos *Rafah* Okupuotoje Palestinos teritorijoje, bus imtasi papildomų veiksmų siekiant pasinaudoti šių veiksmų ir reformų skatinimo veiksmų sąveika. Visų pirma, kai tai taikytina, ES siūlys remti šalių partnerių pastangas reformuoti jų teisingumo ir saugumo sektorius steigiant teisinės valstybės misijas ar kitas, šalių nuomone, naudingas bendros užsienio ir saugumo politikos (BUSP) priemones.

Be konfliktų sprendimo, ES visapusiškai remsis Lisabonos sutarties nuostatomis, kad išspręstų kitus rūpestį saugumo srityje keliančius klausimus ir konkrečius bendrus interesus, pvz., energetikos ir išteklių saugumo, klimato kaitos, ginklų neplatinimo, kovos su tarptautiniu terorizmu ir tarptautiniu organizuotu nusikalstamumu, kovos su narkotikais klausimus. Kartu su EKP šalimis partnerėmis ji imsis bendrų veiksmų tarptautiniuose forumuose (pvz., JT, tarptautinėse konferencijose) BUSP ir kitais visuotiniais klausimais.

2. TVARIOS EKONOMINĖS IR SOCIALINĖS PLĖTROS RĖMIMAS

Mes:

- remsime šalis partneres, kad jos įgyvendintų politiką, padedančią siekti didesnio, tvaraus ir labiau integracinio augimo, kurti mikroįmones, mažas ir vidutines įmones bei darbo vietas;
- stiprinsime pramonės bendradarbiavimą ir remsime verslo aplinkos gerinimą;
- padėsime organizuoti investicijų skatinimo renginius;
- skatinsime tiesiogines ES MVĮ investicijas ir mikrokreditus;
- kursime bandomąsias regioninės plėtros programas, kuriomis siekiama panaikinti ekonominius regionų skirtumus;
- pradėsime bandomąsias žemės ūkio ir kaimo plėtros programas;
- stiprinsime makroekonominės politikos dialogą su partneriais ir sieksime pažangiausių ekonominių reformų;
- gerinsime makrofinansinės paramos veiksmingumą, paprastindami jos sprendimų

priėmimo procesą;

- stiprinsime dialogą dėl užimtumo ir socialinės politikos.

2.1. Tvarus ekonominis augimas ir darbo vietų kūrimas

Mūsų kaimyninės šalys susiduria su dideliais ekonominiais ir socialiniais sunkumais. Skurdas dažnas, gyvenimo trukmė neretai neilga, jaunimo nedarbas didelis, o moterų dalyvavimas kai kurių regiono šalių politiniame ir ekonominiame gyvenime mažas. Gamtos turtai naikinami, o kylančios maisto ir energijos išteklių kainos labai neigiamai veikia visą kaimynystę. Daugelio šalių partnerių ekonomika silpna ir mažai diversifikuota, dėl to jautriai reaguoja į išorinius ekonominius sukrėtimus. Todėl neatidėliotini tikslai yra darbo vietų kūrimas, augimo skatinimas, socialinės apsaugos gerinimas ir pastarųjų krizių paveiktų sektorių atgaivinimas (pvz., turizmo). Šiuos uždavinius spręsti labai svarbu siekiant užtikrinti politinių reformų tvarumą, taip pat prisidėti siekiant Tūkstantmečio vystymosi tikslų. Prastas augimas, didėjantis nedarbas ir išaugęs atotrūkis tarp turtingųjų ir skurstančiųjų gali tik pakurstyti nestabilumą.

EKP šalys partnerės ir toliau bus raginamos imtis tvirtesniam ir labiau integraciniam augimui palankios politikos. Tai apima paramą pastangoms gerinti verslo aplinką, pvz., paprastinti procedūras ir sudaryti palankias sąlygas mažosioms ir vidutinėms įmonėms bei skatinti užimtumą. Šalių partnerių pastangos didinti pagarbą teisinei valstybei ir kovą su korupcija taip pat turės teigiamą poveikį verslo aplinkai, padės pritraukti daugiau tiesioginių užsienio investicijų ir paskatins technologijų perkėlimą, o tai savo ruožtu skatins inovacijas ir darbo vietų kūrimą. ES ypatingą dėmesį skirs po politinių pokyčių su sunkumais susiduriančioms šalims, pvz., padės organizuoti tokias iniciatyvas kaip **investuotojų konferencijos**, kad būtų išaiškinti nacionaliniai investavimo prioritetai ir skatinamas investuotojų pasitikėjimas. Taip pat svarbi žinia investuotojams ir prekybininkams būtų **sustiprinta investicijų apsaugos sistema**. Komisija ištirs, kaip kaimyninėse šalyse galima užtikrinti teisinį investuotojų saugumą.

Siekdama teikti papildomą paramą MVĮ, Komisija su EIB ir kitais suinteresuotaisiais subjektais taip pat aptars galimą **Europos investicijų fondo**[4] vaidmenį šalyse partnerėse ir išnagrinės ES MVĮ tiesioginių investicijų priemones, įskaitant **garantijas**, ir mikrokreditų galimybes.

Be to, Komisija gali padėti spręsti didelio nedarbo ir skurdo problemas pasitelkdama **bandomąsias programas, kuriomis remiama žemės ūkio ir kaimo plėtra**, taip pat bandomąsias regioninės plėtros programas, sukurtas remiantis didele ES patirtimi šioje srityje[5].

Regioninės plėtros programos gali padėti naikinant ekonominį disbalansą ir regionų skirtumus, kenkiančius viso šalies ūkio pajėgumui. Dabartinės bandomosios programos padės Rytų partnerystės narėms nustatyti atitinkamas institucijas ir jų veiklą šiems uždaviniams

---

4 EIF turi konkrečią rizikos kapitalo teikimo mažosioms ir vidutinėms įmonėms (MVĮ) ES ir plėtros šalyse patirtį bei platų verslo ryšių tinklą. Todėl jis gali geriausiai skatinti ES MVĮ investicijas šalyse partnerėse.

5 Europos kaimynystės žemės ūkio ir kaimo plėtros programos (EKŽŪKPP), įtrauktos į komunikatą „ES ir pietinių Vidužemio jūros regiono šalių partnerystė siekiant demokratijos ir bendros gerovės“ (COM(2011) 200), taikymo sritis bus išplėsta ir apims Rytų kaimynystės šalis.

spręsti jų teritorijoje, o jei reikia – ir tarptautiniu mastu, kartu su regiono kaimynais. Panašus požiūris bus apsvarstytas ir dėl pietinių kaimynių.

Toliau vyks makroekonominio valdymo ir biudžeto tvarumo politinis dialogas. Šis **makroekonominis dialogas** bus stiprinamas su tomis partnerėmis, kurios sėkmingiausiai vykdys ekonominę integraciją su ES, ir bus paremtas makroekonominės politikos bei pagrindinių struktūrinių reformų peržiūra. Kartu bus sustiprintas dialogas dėl **užimtumo ir socialinės politikos.**

Makrofinansinės paramos (MFP) priemonę galima pasitelkti siekiant padėti šalims partnerėms spręsti trumpalaikius mokėjimų balanso sunkumus. Trumpuoju laikotarpiu tai yra svarbiausia susiduriant su tiesioginiu ekonominiu ir socialiniu pastarųjų politinių pokyčių poveikiu. Komisija siūlys priimti pamatinį reglamentą, kad sprendimo skirti MFP procesas taptų veiksmingesnis, būtų pasiūlytas skaidresnis šios priemonės teisinis pagrindas ir patobulinti kai kurie jos kriterijai.

2.2. Prekybos ryšių stiprinimas

Mes:

- su norinčiais ir galinčiais tai daryti partneriais derėsimės dėl išsamių ir visapusiškų laisvosios prekybos erdvių;
- toliau plėsime prekybos lengvatas, visų pirma tuose sektoriuose, kurie gali suteikti daugiausia galimybių pagerinti partnerių ekonomiką.

Dauguma mūsų kaimynių kliaujasi ES kaip pagrindine eksporto rinka ir importo šaltiniu. Prekyba prekėmis ir paslaugomis yra galinga ekonominio augimo skatinimo, konkurencingumo didinimo ir ekonominio atsigavimo paramos priemonė. Todėl labai svarbu, kad su kiekviena iš jų sudarytume abiem pusėms naudingus plataus masto prekybos susitarimus, atitinkančius jų poreikius ir ekonominį pajėgumą.

Pagrindinė ir veiksmingiausia glaudesnių prekybos ryšių plėtojimo priemonė yra **išsami ir visapusiška laisvosios prekybos erdvė (IVLPE)**. IVLPE suteikia galimybę laipsniškai naikinti prekybos kliūtis ir siekia reguliavimo konvergencijos prekybai poveikį turinčiose srityse, visų pirma dėl sanitarijos ir fitosanitarijos taisyklių, gyvūnų gerovės, muitų ir pasienio procedūrų, konkurencijos ir viešųjų pirkimų. Erdvės skirtos būti dinamiškos, kad neatsiliktų nuo reguliavimo pokyčių ES vidaus rinkoje. Pažangiausiems partneriams IVLPE gali padėti laipsniškai pasiekti ekonominę integraciją su ES vidaus rinka. Laipsniškai derinant ES taisykles ir praktiką, IVLPE reikalingi dideli įsipareigojimai vykdyti sudėtingas ir įvairiapuses reformas. Tam būtini tvirti instituciniai gebėjimai. Reformos gali būti politiškai sudėtingos ir jose turi dalyvauti verslo bendruomenė bei kiti suinteresuotieji subjektai. Kad galėtų derėtis, šalys partnerės turi būti PPO narės ir atsižvelgti į svarbiausias rekomendacijas, leidžiančias joms vykdyti atitinkamus įsipareigojimus. Be to, jos turi būti padariusios pakankamą pažangą siekdamos bendrų vertybių ir principų.

Prekyba daugiausia paremta dvišaliu ES ir kiekvienos partnerės požiūriu. Taip pažangiausios šalys gali sparčiau keistis ir yra laikomasi diferenciacijos principo. Šis principas taip pat atitinka ilgalaikę tarp ES ir jos EKP partnerių besiformuojančios ekonominės bendrijos

viziją[6]. Regionų ekonominė integracija yra svarbi skatinant partnerių tarpusavio prekybą ir platesnių ekonominių tinklų kūrimą. Ilgainiui tokios bendrijos pagrindas būtų bendra reguliavimo sistema ir geresnės EKP partnerių ir ES prekių bei paslaugų galimybės patekti į rinką. Laikantis tokio požiūrio, partnerės, kuriose yra visiškai veikiantys nepriklausomi teismai, yra efektyvi viešoji administracija ir kurios yra padariusios didelę pažangą naikindamos korupciją, galėtų prisijungti prie **nereguliuojamos prekių vidaus rinkos erdvės**. Taip galėtų įvykti, jeigu dalyvaujančios šalys pasiektų pakankamą administracinio ir teisinio patikimumo lygį.

Trumpuoju laikotarpiu partnerėms, kurios nėra pasirengusios ar nenori pradėti IVLPE derybų, galima taikyti kitas prekybos skatinimo ir lengvinimo priemones. Atsižvelgdama į kiekvienos šalies partnerės aplinkybes ir užmojų lygį, ES sieks esamuose susitarimuose arba tebevykstančiose derybose išplėsti **prekybos lengvatas**, visų pirma tuose sektoriuose, kurie gali geriausiai ir tiesiogiai paskatinti partnerių ekonomikos augimą, įskaitant asimetriją vykstant liberalizacijai, kad būtų atsižvelgta į kiekvienos šalies partnerės aplinkybes. Daugiau prekių į rinką galėtų patekti sudarant **pramonės produktų atitikties vertinimo ir pripažinimo susitarimus** (PPAVPS), nes taip konkrečių sektorių pramonės produktai galės laisvai judėti abiem pusėms pripažįstant atitikties sertifikatus. PPAVPS siekiama apimti visus sektorius, kuriuose teisės aktai suderinti ES lygmeniu. Šį etapą pasiekęs partneris iš esmės prisijungtų prie ES, EEE ir Turkijos pramonės produktų laisvosios prekybos erdvės. Įgyvendinti PPAVPS gali padėti glaudus bendradarbiavimas su Europos įstaigomis ir organizacijomis standartizacijos, atitikties vertinimo ir metrologijos srityse. Siekdama paspartinti PPAVPS parengimą, Komisija yra pasirengusi didinti mūsų partneriams teikiamą techninę pagalbą. Jau 2011 m. PPAVPS gali būti pasirašyti su Tunisu ir Egiptu.

Tolesnė pažanga galima skatinant prekybos srautus tarp šalių partnerių ir pačioje ES. Spartus naujosios Visos Europos ir Vidužemio jūros regiono valstybių preferencinių kilmės taisyklių regioninės konvencijos įgyvendinimas bus dar vienas svarbus dalykas Pietų partnerėms. Komisija išnagrinės, kaip konvenciją būtų galima išplėsti kitiems EKP partneriams, ir pateiks atitinkamus pasiūlymus.

ES, dalydamasi viešojo sektoriaus patirtimi, taip pat taikydama išsamias institucijų kūrimo programas ir kitus mechanizmus, kaip antai porinius projektus ir TAIEX[7], toliau rems reformas, kad padėtų partnerėms stiprinti savo pajėgumą. Šios priemonės partnerėms padės atitikti maisto saugos, gyvūnų ir augalų sveikatos, gyvūnų gerovės standartus ir taip padidinti savo eksporto galimybes. Be to, kad padėtų modernizuoti žemės ūkio sektorių, ES pasiūlys kaimo plėtros programas, siekdama, be kita ko, padėti gerinti žemės ūkio ir maisto produktų kokybę.

2.3. Sektorių bendradarbiavimo stiprinimas

Mes:

- stiprinsime sektorių bendradarbiavimą, ypatingą dėmesį skirdami žinioms ir

[6] Žr. COM(2006) 726, 2006 12 4, Europos kaimynystės politikos stiprinimas.

[7] TAIEX – tai Komisijos tarnybų valdoma techninės paramos ir informacijos mainų priemonė. TAIEX teikia paramą šalims partnerėms ES teisės aktų derinimo, taikymo ir įgyvendinimo srityse. Ji daugiausia paremta paklausa ir padeda įgyti atitinkamą specializuotą patirtį, siekiant išspręsti klausimus nedelsiant; http://ec.europa.eu/enlargement/taiex/what-is-taiex/index_en.htm.

inovacijoms, klimato kaitai ir aplinkai, energetikai, transportui ir technologijoms;

- padėsime šalims partnerėms dalyvauti pasirinktų ES agentūrų ir programų darbe.

Glaudesnis bendradarbiavimas gali vykti visuose vidaus rinkai svarbiuose sektoriuose, pradedant socialine politika, visuomenės sveikata ir baigiant vartotojų apsauga, statistika, įmonių teise, moksliniais tyrimais ir technologijų plėtra, jūrų politika, turizmu, kosmosu ir daugeliu kitų. Bendradarbiavimas ir mainai gerokai suaktyvės, laikantis požiūrio „daugiau už daugiau“ (angl. „more for more“) tokiose srityse:

- ES savo kaimynėms partnerėms siūlys imtis **bendros žinių ir inovacijų erdvės** kūrimo veiksmų. Taip būtų sujungtos kelios esamos bendradarbiavimo kryptys: politinis dialogas, nacionalinių ir regioninių gebėjimų stiprinimas, bendradarbiavimas mokslinių tyrimų bei inovacijų srityje ir didesnės studentų, tyrėjų ir akademikų judumo galimybės. Kartu bus plečiamas bendradarbiavimas **aukštojo mokslo** srityje, didinant paramą **studentų ir akademinio personalo judumui** įgyvendinant universitetų partnerystės programas (*Erasmus Mundus*) ir konstruktyviai bendradarbiaujant universitetų modernizavimo srityje (programa *Tempus*).

- ES kartu su savo kaimynėmis imsis bendrų veiksmų dėl **klimato kaitos** stiprindama bendradarbiavimą siekiant anglies dioksido mažinimo tikslų, didinant atsparumą klimato poveikiui (adaptacija) ir atsižvelgiant į Kankuno susitarimo įgyvendinimą bei siekiant išsamios pasaulinės klimato tvarkos. ES ir šalys partnerės taip pat turėtų siekti aukštesnio **aplinkos apsaugos**[8] lygio, kad būtų įgyvendinti griežtesni oro ir vandens kokybės standartai, pagerintas aplinkos apsaugos valdymas, veiksmingiau naudojami ištekliai, saugoma biologinė įvairovė bei ekosistemos ir remiamos būtinos investicijos į infrastruktūrą.

- Bendradarbiavimas **energetikos** srityje paspartės sustiprinus energetikos politikos dialogą, kuriuo siekiama tolesnės rinkos integracijos, didesnio energetinio saugumo, paremto susieto reguliavimo sistemomis, įskaitant saugumo ir aplinkos apsaugos standartų sistemas, naujos atsinaujinančiosios energijos išteklių ir energijos vartojimo efektyvumo partnerystės plėtojimą bei branduolinį saugumą. Vidutinės trukmės laikotarpiu Energijos bendrijos sutartis galėtų būti imta taikyti jos šalimis dar nesančioms kaimyninėms valstybėms arba, remiantis pagal šią sutartį įgyta patirtimi, įsteigta papildoma ES ir pietinių Vidužemio jūros regiono šalių energetikos bendrija.

- Komisija siūlys naują bendradarbiavimo **transporto** srityje sistemą, kuria siekiama glaudesnės transporto sektoriaus rinkos integracijos, visų pirma išplečiant transeuropinius transporto tinklus (TEN-Ts) į šalis partneres, naikinant administracines kliūtis, daugiausia dėmesio skiriant saugumo bei saugos klausimams (įskaitant oro ir geležinkelių eismo valdymo ir jūrų transporto klausimus) ir stiprinant bendradarbiavimą su įvairiomis ES transporto agentūromis.

[8] Savo komunikate „Strategijos „Europa 2020“ pavyzdinė iniciatyva „Tausiai išteklius naudojanti Europa“ (COM(2011) 21) Komisija pabrėžė poreikį glaudžiai bendradarbiauti su svarbiausiais partneriais, įskaitant kaimynines šalis.

- Komisija taip pat palaiko strategiškesnį požiūrį ir bendradarbiavimą **jūrų reikalų** srityje ir sieks stiprinti bendradarbiavimą jūrų sektoriuose, taip pat sudarys sąlygas tvariai ekonominei plėtrai.

- Pastarieji įvykiai pietinėse Vidužemio jūros regiono šalyse parodė **informacinių ir ryšių technologijų (**IRT)**,** kaip politinių ir socialinių pokyčių priemonių, svarbą. Todėl bendradarbiavimas su šalimis partnerėmis bus sustiprintas skaitmeninės ekonomikos plėtrai remti, o IRT bus naudojamos nacionaliniams ir pasauliniams uždaviniams spręsti.

Galiausiai ES toliau padės šalims partnerėms dalyvauti joms prieinamų **ES agentūrų** ir **ES programų** veikloje[9]. Tai siūloma jau kelerius metus ir lėmė tam tikrą bendradarbiavimą, pvz., narkotikų stebėjimo ar aviacijos saugumo srityse. Komisija sudarys programų, kuriose partneriai gali dalyvauti pirmenybės tvarka, sąrašą ir daugiausia siūlys galimybes jaunimo ir žmonių tarpusavio ryšiams palaikyti. Ji taip pat teiks paramą šalims partnerėms vykdant teisės aktų nustatytas jų dalyvavimo ES agentūrų veikloje sąlygas ir padės padengti tam tikras susijusias dalyvavimo išlaidas.

2.4. Migracija ir judumas

Mes:

- sieksime vizų išdavimo tvarkos supaprastinimo, taikomo pasirinktiems EKP partneriams, ir vizų režimo liberalizavimo didžiausią pažangą padariusiems partneriams;

- plėtosime esamą ir steigsime naują judumo partnerystę;

- padėsime valstybėms narėms visapusiškai pasinaudoti ES vizų kodekso siūlomomis galimybėmis.

Judumas ir žmonių tarpusavio ryšiai turi esminę reikšmę skatinant savitarpio supratimą ir ekonominę plėtrą. Šie dalykai neišvengiamai būtini prekybai, visų pirma prekybai paslaugomis, taip pat idėjų mainams, inovacijų sklaidai, užimtumo skatinimui ir socialinių klausimų sprendimui, tvirtų įmonių, universitetų ir pilietinės visuomenės organizacijų santykių kūrimui.

Darbo jėgos judumas – tai ta sritis, kurioje ES ir jos kaimynai gali vieni kitus papildyti. ES darbo jėga senėja ir kai kuriose srityse ims trūkti darbuotojų. Mūsų kaimynai turi išsilavinusių, jaunų ir talentingų darbuotojų, galinčių užpildyti šį trūkumą. Kad pritrauktų šių darbuotojų, ES, suvokdama protų nutekėjimo grėsmę, gali imtis papildomų švelninančių paramos priemonių.

Šalys partnerės taip pat yra svarbios neteisėtų migrantų kilmės ir tranzito šalys. Bendradarbiavimas kovojant su neteisėta migracija turi esminę reikšmę mažinant žmonių kančias ir dėl to didėjantį nesaugumą. Toks bendradarbiavimas bus viena iš sąlygų, kuria bus grindžiama judumo partnerystė.

[9] COM(2006) 724, 2006 12 4.

EKP siekiama sukurti abipusiškai naudingą požiūrį, paremtą ekonominės plėtros šalyse partnerėse ir ES, gerai valdomos teisėtos migracijos, sienų valdymo gebėjimų ugdymo, prieglobsčio ir veiksmingo teisėsaugos bendradarbiavimo sąveika. Šis požiūris atitinka tris ES visuotinio požiūrio ramsčius ir neseniai priimtą Komunikatą dėl migracijos[10]: nuo šio požiūrio taip pat neatskiriama geresnis teisėtos migracijos organizavimas, kuo didesnio teigiamo migracijos poveikio plėtrai skatinimas, sienų ir migracijos valdymo gebėjimų ugdymas. Migrantų teisių rėmimas ir pagarba taip pat yra neatsiejama šio požiūrio dalis.

Judumo partnerystė pateikia išsamias sistemas, skirtas užtikrinti, kad asmenų judėjimas tarp ES ir trečiosios šalies būtų tinkamai valdomas. Kuriant tokią partnerystę sujungiamos visos priemonės, užtikrinančios, kad judumas būtų abipusiškai naudingas. Jas taikant, galima geriau naudotis teisėtos migracijos kanalais, stiprinti sienų valdymo gebėjimus ir valdyti neteisėtą migraciją. Ši partnerystė gali apimti iniciatyvas, kuriomis šalims partnerėms padedama kurti arba gerinti darbo migracijos valdymą, įskaitant įdarbinimą, profesinį ir kalbų mokymą, įgūdžių ugdymą ir pripažinimą, taip pat migrantų grąžinimą ir reintegraciją[11]. Siekdama didinti piliečių, visų pirma studentų, tyrėjų ir verslininkų judumą tarp šalių partnerių ir ES, Komisija ragina valstybes nares visapusiškai pasinaudoti **ES vizų kodekso** teikiamomis galimybėmis. Ji ištirs, kaip valstybėms narėms galima padėti vykdyti šį procesą ir stebėti įgyvendinimą. Šiomis aplinkybėmis turėtų būti akcentuojamos galimybės netaikyti vizos mokesčio ir išduoti daugkartinio atvykimo vizą nurodytoms teikiančiųjų prašymus dėl vizos kategorijoms.

Iki šiol judumo partnerystė sukurta su Moldovos Respublika ir Gruzija. Komisija mano, kad įvairios mūsų kaimyninės šalys būtų geros tokios partnerystės kandidatės. Komisija sieks baigti derybas su Armėnija ir pasirengti pradėti derybas su, pvz., Maroku, Tunisu ir Egiptu[12].

ES toliau padės Ukrainai ir Moldovos Respublikai stengiantis įgyvendinti vizų režimo liberalizavimo veiksmų planus. Paprastindama vizų išdavimo tvarką ir su Rytų partnerystės šalimis galiojančius ar rengiamus readmisijos susitarimus, ES taip pat turėtų siekti sudaryti vizų išdavimo supaprastinimo susitarimus, tuo pat metu ir readmisijos susitarimus, su Pietų šalimis partnerėmis. Laikantis visų šių susitarimų, reikės bendradarbiauti su ES migracijos, judumo ir saugumo klausimais. Reikės imtis specialių kelio neteisėtai migracijai užkirtimo priemonių, veiksmingai valdyti sienas, užtikrinti dokumentų saugumą ir kovą su organizuotu nusikalstamumu, įskaitant prekybą žmonėmis ir neteisėtą migrantų gabenimą. Ilgainiui kiekvienu konkrečiu atveju reikėtų apsvarstyti laipsniškus vizų režimo liberalizavimo veiksmus, jeigu yra sudarytos gerai valdomo ir saugaus judumo sąlygos.

Prieglobsčio srityje ES padės stiprinti tarptautinę apsaugą regione, toliau įgyvendindama Baltarusijai, Moldovos Respublikai ir Ukrainai skirtą regioninės apsaugos programą. Jeigu bus įmanoma, ji taip pat pradės įgyvendinti Egiptui, Libijai ir Tunisui skirtą regioninės apsaugos programą. Bus remiamos ir kitos pavienių EKP partnerių iniciatyvos šioje srityje. Pabėgėlių perkėlimas ES turi būti sudedamoji ES pastangų remti kaimynines šalis, į kurias plūsta dideli pabėgėlių srautai, dalis.

---

10 COM(2011) 248 galutinis, 2011 5 4.

11 Komisija finansuos gebėjimų ugdymą pagal Europos kaimynystės ir partnerystės priemonę (EKPP).

12 Pagal Komunikatą „Migracijos, judumo ir saugumo dialogas su pietinėmis Vidužemio jūros regiono valstybėmis“, COM(2011)292/3.

3. SIEKIS PLĖTOTI VEIKSMINGĄ REGIONINĘ PARTNERYSTĘ ĮGYVENDINANT EUROPOS KAIMYNYSTĖS POLITIKĄ

Nors ES visiškai pripažįsta kaimyninių šalių įvairovę, partnerystę siūlo kiekvienai atskirai kaimynei, taikydama bendrą politiką, paremtą tarpusavio atskaitomybe. EKP rytų ir pietų aspektais bus siekiama šią bendrą politiką papildyti skatinant regioninį bendradarbiavimą ir plėtojant regionų sąveiką bei reakciją į konkrečias kiekvieno regiono geografines, ekonomines ir socialines problemas. Šie aspektai grindžiami skirtingu ES praeityje vykdytos regionų politikos istoriniu paveldu. Pietuose penkiolika metų trukęs Europos ir Vidužemio jūros regiono šalių bendradarbiavimas visose santykių srityse neseniai papildytas iniciatyva „Vidužemio jūros sąjunga“ (angl. „Union for the Mediterranean“). Per pastaruosius dvejus metus Rytų partnerystė labai pagyvino ES ir jos rytinių kaimynių santykius.

3.1. Rytų partnerystės stiprinimas

Mes:

- imsimės tolesnių veiksmų asociacijos susitarimams, įskaitant IVLPE, sudaryti ir įgyvendinti;
- sieksime demokratizacijos;
- sieksime vizų išdavimo tvarkos supaprastinimo ir liberalizavimo proceso;
- stiprinsime sektorių bendradarbiavimą, visų pirma kaimo plėtros srityje;
- informuosime apie Rytų partnerystės naudą piliečiams;
- daugiau dirbsime su pilietine visuomene ir socialiniais partneriais.

Pradėjus Rytų partnerystės programą sutvirtėjo santykiai su Rytų Europos ir Pietų Kaukazo šalimis partnerėmis. Ji padėjo pradėti ir sutvirtinti sunkų pokyčių procesą. Per pastarąjį dešimtmetį regione padaryta bendra pažanga siekiant demokratijos, įskaitant režimų pasikeitimo atvejus. Regionas toliau patiria didelių ekonominių problemų: jame daug skurdo, dideli skirtumai tarp šalių, be to, jis lengvai pasiduoda išorės veiksniams ir įtakai.

Partnerės skirtinga apimtimi įgyvendina svarbiausius Rytų partnerystės elementus (pvz., pagarbą visuotinėms demokratijos vertybėms, žmogaus teisėms ir teisinei valstybei; nuolatines pastangas vykdyti reformas; didesnio dėmesio užsitęsusiems konfliktams spręsti skyrimą). Nors kai kurios šalys yra aiškiai pasiryžusios pasinaudoti visomis jos galimybėmis, kai kurios daro tik nenuoseklią pažangą. ES pasirūpins, kad daugiausia naudos iš Rytų partnerystės gautų didžiausią pažangą padariusios ir vykdyti partnerystės pagrindą sudarančias demokratines reformas labiausiai pasiryžusios partnerės. Kartu Rytų partnerystės priemones reikia geriau pritaikyti prie kiekvienos šalies aplinkybių, remiantis per pirmąjį jos įgyvendinimo etapą įgyta patirtimi, visų pirma nustatant priemones, kurios sutrumpintų ilgą laikotarpį, reikalingą deryboms dėl daug klausimų apimančių ir sudėtingų asociacijos susitarimų.

Asociacijos susitarimai (AS), kurių dauguma apima IVLPE**,** kiekvienai Rytų partnerystės šaliai suteikia galimybę pasirinkti, kiek plačiai ji nori siekti integracijos ir reformų pažangos. Jausdamos nuolatinį ES įsipareigojimą ir paramą, šalys partnerės susitarimą gali naudoti kaip

teisės aktų ir institucijų konvergencijos priemonę. Asociacijos susitarimai apima derinimą su ES teise, normomis ir standartais, taip užtikrinant laipsnišką ekonominę integraciją į vidaus rinką.

Derybos dėl asociacijos susitarimų pradėtos su penkiomis šalimis partnerėmis, be to, jos suteikia patikimą politinį pagrindą plėtoti santykius. IVLPE derybos pagal AS pradėtos su Ukraina ir bus pradėtos su kitomis partnerėmis, kai tik bus įvykdytos reikiamos sąlygos. Nepaisant palyginti nedidelės apimties ir todėl ribotų prekybos mainų tarp Rytų partnerystės šalių ir ES, ES teikia didelį prioritetą IVLPE kaip efektyvioms politinių ir ekonominių ES ir jos Rytų kaimynių ryšių stiprinimo priemonėms. Kad padėtų šalims partnerėms plėtoti nuodugnioms reformoms būtinus administracinius gebėjimus, Rytų partnerystė taip pat suteikia galimybę įgyvendinti išsamias institucijų kūrimo programas. Be to, numatyta naujausia ES priemonė – bandomosios regioninės plėtros programos, skirtos padėti partneriams įveikti ekonominius, socialinius ir regioninius skirtumus. Jos padės partneriams sukurti atitinkamas struktūras ir imtis reikiamos veiklos regioniniams uždaviniams spręsti.

Kai kurios Rytų partnerystės šalys didelę reikšmę teikia savo Europos tapatybei, o glaudesnių santykių su ES plėtotei tvirtai pritaria visuomenė. Politinės asociacijos ir ekonominės integracijos proceso, kurį Rytų partnerystė suteikia galimybę įgyvendinti, esmę taip pat sudaro vertybės, kuriomis grindžiama Europos Sąjunga, – laisvė, demokratija, pagarba žmogaus teisėms bei pagrindinėms laisvėms ir teisinė valstybė. Tai yra tos pačios vertybės, kurios įtvirtintos Europos Sąjungos sutarties 2 straipsnyje ir kuriomis grindžiami 8 ir 49 straipsniai.

Žmonių tarpusavio ryšiai – svarbi partnerystės dalis. ES toliau padės Ukrainai ir Moldovos Respublikai įgyvendinti **vizų režimo liberalizavimo** veiksmų planus. Šie planai galėtų tapti pavyzdiniu modeliu kitoms Rytų partnerystės šalims. Per tą laiką Rytų partnerystės šalys turėtų visapusiškai pasinaudoti vizų išdavimo tvarkos supaprastinimo teikiamomis galimybėmis.

Rytų partnerės naudodavosi penkiomis **pavyzdinėmis iniciatyvomis**[13] sienų valdymo, MVĮ plėtros, bendradarbiavimo energetikos klausimais, civilinės saugos ir aplinkos valdymo srityse. Dabar šios programos bus geriau pritaikytos dvišaliams partnerystės tikslams siekti. Pavyzdžiui, veiksmai pagal integruotą pavyzdinę sienų valdymo iniciatyvą vis labiau orientuojami į paramą partneriams, šiems vykdant vizų išdavimo tvarkos supaprastinimo ir liberalizavimo sąlygas. Rytų partnerystės dvišalės ir daugiašalės veiklos matomumo skatinimas svarbus siekiant paaiškinti jos naudą plačiajai visuomenei. Kad sustiprėtų regionų solidarumas, ES turėtų didinti paramą subregioniniam bendradarbiavimui, kuriam vykstant daugiausia dėmesio būtų skiriama konkrečioms temoms dalyvaujant mažiau partnerių. Daugiašalę sistemą reikia taikyti strategiškiau siekiant mūsų partnerių dvišalių santykių pažangos, įskaitant ir konfliktų sprendimo srityje.

Laikydamasi atnaujintos EKP tikslo pagrindinį dėmesį skirti visuomenės ryšiams, ES skatins aktyviau palaikyti ryšius su suinteresuotaisiais subjektais, įskaitant parlamentus, priklausančius Europos Parlamento sukurtai EURONEST sistemai, su regioniniais veikėjais bendradarbiaudama su Regionų komitetu, verslo įmonių lyderiais, vykstant Rytų partnerystės

[13] Tai: bendras sienų valdymas; mažosios ir vidutinės įmonės; regioninės elektros rinkos; energijos vartojimo efektyvumas ir atsinaujinantieji energijos ištekliai; stichinių ir žmogaus sukeltų nelaimių prevencija, pasirengimas joms ir reakcija į jas; aplinkosaugos valdymas.

verslo forumui, ir pilietine visuomene bei socialiniais partneriais, remiantis Rytų partnerystės pilietinės visuomenės forumu ir jo nacionalinėmis platformomis.

Bendradarbiaujant pagal Rytų partnerystės iniciatyvą politinis dialogas bus tęsiamas tokiose srityse:

- švietimas, jaunimas ir kultūra: didesnis dalyvavimas *Erasmus Mundus*, *Tempus*, *Youth in Action* ir *eTwinning* programose; naujų būsimų ES programų, kaip antai Rytų partnerystės šalims skirta mokymosi visą gyvenimą programa, pradėjimas; 2009–2010 m. specialiųjų veiksmų kultūros programos ir Rytų partnerystės kultūros programos įgyvendinimo veiksmai;

- transportas: ES ir jos rytinių partnerių infrastruktūros tinklų sujungimas;

- energetika, aplinka, klimato kaita: aktyvesnis dialogas įsteigus Rytų Europos energijos vartojimo efektyvumo ir aplinkos apsaugos partnerystę (E5P) ir Ukrainos bei Moldovos Respublikos prisijungimas prie Europos energijos bendrijos sutarties siekiant stiprinti bendradarbiavimą energetinio saugumo srityje;

- dalijimasis žiniomis, moksliniai tyrimai ir informacinė visuomenė: visiškas mokslinių tyrimų ir regiono švietimo bendruomenių integravimas į e. infrastruktūrą (pvz., GÉANT visos Europos duomenų tinklas, skirtas tinklams kurti, ir tinklams bei paskirstomajai kompiuterijai skirta Europos tinklo infrastruktūra);

- muitinių ir teisėsaugos klausimai remiantis strateginėmis muitinių bendradarbiavimo su Ukraina, Moldovos Respublika ir Baltarusija programomis, taip pat bendradarbiavimas kovos su kontrabanda srityje;

- kaimo plėtros priemonės (pagal Europos žemės ūkio ir kaimo plėtros kaimynystės programą);

- užimtumo ir socialinė politika;

- teisingumas, laisvė ir saugumas pagal Rytų partnerystės teisingumo ir vidaus reikalų veiksmų planą; jis bus pristatytas vėliau šiais metais pagal Stokholmo programą[14], įskaitant judumo partnerystę;

- bendra saugumo ir gynybos politika (BSGP).

ES valstybės narės, trečiosios šalys ir tarptautinės finansų įstaigos (TFĮ) parodė suinteresuotumą siekti Rytų partnerystės tikslų ir remti strateginės reikšmės projektus. Papildomi ištekliai sutelkiami iš kaimynystės investicijų programos (KIP), dvišalių partnerysčių ir TFĮ, visų pirma EIB, ERPB ir Pasaulio banko. Toks bendradarbiavimas turėtų vykti dinamiškai ir remtis MVĮ priemonės, EIB Rytų partnerių priemonės ir Rytų partnerystės techninės paramos patikos fondo, prie kurio ES ir valstybės narės raginamos prisidėti, sukūrimu.

---

[14] Stokholmo programos įgyvendinimo veiksmų planas, COM(2010) 171: http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2010:0171:FIN:LT:PDF.

Rytų partnerystės informavimo ir koordinavimo grupėje dalyvauja TFĮ ir trečiosios šalys, suinteresuotos paramos teikėjų koordinavimu, o bendriau – Rytų partnerystės plėtra, įskaitant Kanadą, Japoniją, Norvegiją, Rusiją, Šveicariją, Turkiją ir JAV. Šis neoficialus bendradarbiavimas bus stiprinamas atsižvelgiant į Rytų partnerystės partnerių interesus.

Antrasis Rytų partnerystės aukščiausiojo lygio susitikimas įvyks 2011 m. rugsėjo mėn. Varšuvoje. Po jo Europos Komisija ir vyriausiasis įgaliotinis, remdamiesi susitikimo rezultatais, pateiks veiksmų planą, pagal kurį bus galima ateityje įgyvendinti Rytų partnerystę.

3.2. Demokratijos ir bendros gerovės partnerystės kūrimas pietinėse Vidužemio jūros regiono šalyse

Mes:

- imsimės įgyvendinti išsamias institucijų kūrimo programas, panašias į tas, kurios jau įgyvendintos kartu su Rytų partnerėmis;
- pradėsime dialogą dėl migracijos, judumo ir saugumo su Tunisu, Maroku ir Egiptu (pirmas žingsnis siekiant judumo partnerystės);
- stiprinsime Europos ir Vidužemio jūros regiono šalių pramoninį bendradarbiavimą;
- pradėsime bandomąsias žemės ūkio ir kaimo plėtros rėmimo programas;
- Vidužemio jūros sąjungą orientuosime į konkrečius projektus, duosiančius aiškią naudą Vidužemio jūros regiono gyventojams;
- plėtosime subregioninį bendradarbiavimą;
- stiprinsime dialogą dėl užimtumo ir socialinės politikos.

EKP turi pateikti didelių užmojų atsaką į labai svarbius pastarojo meto pokyčius pietinėse Vidužemio jūros šalyse. Kovo 8 d. išleistame bendrame Komunikate *ES ir pietinių Vidužemio jūros regiono šalių partnerystė siekiant demokratijos ir bendros gerovės*[15] išdėstyti pirmieji ES pasiūlymo steigti naują partnerystę su partnerėmis, vykdančiomis demokratijos kūrimo ir plataus masto reformų procesus, elementai. Į šį komunikatą perkeltos trys pagrindinės kryptys, kurių laikydamasi ES ketina toliau plėtoti savo santykius su Vidužemio jūros regiono partnerėmis: tai – demokratinė pertvarka ir institucijų kūrimas; tvirtesnė partnerystė su žmonėmis; tvari ir integracinė ekonominė plėtra. Įgyvendinant įvairią politiką ir priemones, partnerystė bus visapusiška ir plati, tačiau aiškiau diferencijuota pagal konkrečius poreikius ir kiekvienos partnerės užmojų lygį. ES jau dalyvauja santykių su daugeliu partnerių stiprinimo procese, visų pirma suteikdama „aukštesnio lygio statusą“[16].

---

15 COM(2011) 200.

16 Aukštesnio lygio statusas, pagrįstas tinkamu EKP veiksmų plano įgyvendinimu, Marokui buvo suteiktas 2008 m., o Jordanijai – 2010 m. Jis galėtų būti suteiktas ir kitoms EKP pietinėms šalims, darančioms reformų pažangą. Atsižvelgiant į šalį, gali būti stiprinamas politinis bendradarbiavimas ir bendradarbiavimas saugumo srityje, suteikiamos prekybos lengvatos ir užtikrinama didesnė integracija į ES vidaus rinką bei papildoma finansinė parama reformoms. Jis paremtas nauju visapusiškesniu veiksmų planu.

Demokratijos ir bendros gerovės partnerystę su ES norintys steigti partneriai turėtų daryti pažangą svarbiausiose 1.1 skyriuje nurodytose srityse. Ilgalaikė didžiausią pažangą pasiekusių mūsų Vidužemio jūros regiono partnerių vizija yra glaudi politinė asociacija su ES ir ekonominė integracija į vidaus rinką. Trumpuoju laikotarpiu pažangą reformų srityje darantiems partneriams bus prieinamos šios toliau nurodytos galimybės.

Bus parengtos demokratiniams pokyčiams remti skirtos **išsamios institucijų kūrimo programos,** panašios į tas, kurios buvo įgyvendintos su rytinėmis kaimynėmis; jos suteiks nemažai patirties ir finansinę paramą svarbiausių administracinių institucijų (muitinės, vykdymo institucijų, teisingumo) gebėjimams formuoti ir pirmiausia bus skirtos toms institucijoms, kurioms labiausiai reikia tvarios demokratizacijos.

Kurdama tvirtesnę partnerystę su žmonėmis, Komisija pradės dialogą dėl migracijos, judumo ir saugumo su, pvz., Tunisu, Maroku ir Egiptu (tai bus pirmas žingsnis judumo partnerystės link). Šie pasiūlymai išsamiau išdėstomi Komunikate dėl migracijos, judumo ir saugumo pietinėse kaimyninėse šalyse[17]. Taip pat bus plečiamas mokyklų bendradarbiavimas (*eTwinning*), studentų ir akademinio personalo judumas įgyvendinant universitetų partnerystę (*Erasmus Mundus*), konstruktyvus bendradarbiavimas siekiant universitetų modernizavimo (*Tempus*) ir jaunimo judumas (*Youth in Action*) siekiant teikti geresnę paramą jaunimui. Gali būti remiamos ir naujos kultūros iniciatyvos.

Kad trumpuoju laikotarpiu įgyvendintų **tvarią ir integracinę ekonominę plėtrą**, ES stengsis plėsti esamų asociacijos susitarimų nuostatas dėl prekybos, užbaigdama tebevykstančias derybas dėl žemės ūkio ir paslaugų bei įsisteigimo teisės. Pasirinktoms pietinėms kaimynėms taip pat bus suteikta galimybė pradėti rengtis būsimoms deryboms dėl IVLPE. Kartu su struktūrinėmis korekcijomis, susietomis su rinkos atvėrimu ir integracinio augimo skatinimu, Komisija finansuos bandomąsias žemės ūkio ir kaimo plėtros programas ir, remdamasi Rytų partnerystės patirtimi, bandomąsias regioninės plėtros programas.

Komisija skatins Europos ir Vidužemio jūros regiono šalių pramonės bendradarbiavimą, toliau įgyvendinama Europos ir Vidužemio jūros regiono šalių įmonių chartiją ir pritaikydama chartiją MVĮ poreikiams, laikydamasi ES smulkiojo verslo akto ir dalydamasi gerąja patirtimi bei atverdama prioritetinių sektorių (tekstilės, turizmo, žaliavų) veiklą ir tinklus. Ji stiprins dialogą dėl užimtumo ir socialinės politikos ir skatins veiksmingą socialinį dialogą, pasitelkdama ir Europos ir Vidužemio jūros regiono šalių socialinio dialogo forumą. Bendradarbiavimas regionų lygmeniu reguliavimo srityje galėtų padėti vykdyti prekybos mainus ir gerinti investicijų aplinką. Veiksmingo, saugaus ir tvaraus Vidužemio jūros regiono šalių įvairiarūšio transporto tinklo sukūrimas irgi padės siekti tvarios ir integracinės ekonominės plėtros. Komisija jau dabar kartu su EIB ir Tarptautine jūrų organizacija numato bandomuosius veiksmus Vidužemio jūros regiono jūrų sektorių bendradarbiavimui gerinti.

Vidužemio jūros sąjunga (VJS), papildanti dvišalius ES ir partnerių santykius, turėtų padidinti galimybes organizuoti veiksmingą ir į rezultatus orientuotą regioninį bendradarbiavimą. Be to, ji užtikrina integracinį regioninio bendradarbiavimo Vidužemio jūros regione pobūdį, apimant tokias šalis kaip Turkija ir Vakarų Balkanų šalys. Vyriausiasis įgaliotinis ir Komisija pagal Lisabonos sutartį yra pasirengę atlikti aktyvesnį vaidmenį VJS. Norint atgaivinti VJS, reikia laikytis pragmatiškesnio ir projektų vykdymu grindžiamo požiūrio. VJS sekretoriatas turi veikti kaip centras, kuris suburtų valstybes, EIB, tarptautines

[17] COM (2011) 292/3.

finansų įstaigas ir privatųjį sektorių konkretiems strateginės reikšmės ekonominiams regiono projektams vykdyti ir darbo vietoms kurti, inovacijoms diegti ir augimui skatinti. Šalių partnerių dalyvavimas šiuose projektuose galėtų būti paremtas kintamos geometrijos principu, atsižvelgiant į jų poreikius ir interesus. Bendras konkrečių infrastruktūros projektų finansavimas iš ES biudžeto galėtų būti teikiamas taikant Kaimynystės investavimo priemonę. Dabartinėmis ekonominėmis ir politinėmis aplinkybėmis Paryžiaus aukščiausiojo lygio susitikime nustatyti pavyzdiniai projektai išlieka visiškai aktualūs, konkrečiai – Vidužemio jūros regiono saulės energijos planas, Vidužemio jūros regiono taršos mažinimas arba jūros ir sausumos greitkelių plėtra, Vidužemio jūros regiono šalių verslo plėtros iniciatyva. Siekiant remti tvarią plėtrą, didesnę pirmenybę reikėtų teikti esamų regioninių susitarimų, pvz., Barselonos konvencijos dėl Vidužemio jūros aplinkos ir pakrančių zonos apsaugos įgyvendinimui.

Galiausiai duoti naudos ir sukurti didesnį solidarumą gali **subregioninis bendradarbiavimas**, kuriame dalyvautų mažiau kaimyninių šalių ir dėmesys būtų sutelktas į konkrečias temas. Subregioninį bendradarbiavimą Magrebe būtų galima paskatinti, pavyzdžiui, remiant daugiau fizinių jungčių. Netrukus ES pateiks konkrečius pasiūlymus, taip pat ir dėl to, kaip padėti galimam regiono sienų atvėrimui.

4. SUPAPRASTINTOS IR NUOSEKLIOS POLITIKOS IR PROGRAMŲ SISTEMA

4.1. Aiškesni prioritetai, griežtinant politinį valdymą

Mes:

- EKP veiksmų planus įgyvendinsime ir ES paramą skirsime mažesniam prioritetų, grindžiamų tikslesniais kriterijais, skaičiui.

Pastaraisiais metais sutvirtėjo dvišaliai ES ir kiekvienos iš jos kaimynių santykiai. Glaudus ir aktyvus dialogas plėtojamas ne tik bendrais politiniais klausimais, bet ir visose konkrečiose mūsų bendradarbiavimo srityse. Šie itin glaudūs santykiai ir aukštesnis įsipareigojimų lygmuo suteikia pagrindą pradėti gerokai aktyvesnį politinį dialogą ir bendradarbiavimą. Lisabonos sutartyje numatytos nuoseklios ir darnios Europos Sąjungos politikos bei programų įgyvendinimo priemonės, sujungiant ES užsienio ir paramos politikos kryptis, kurias anksčiau koordinavo skirtingos institucijos.

Šalys partnerės ir valstybės narės sutaria, kad reikšmingesnį vaidmenį turinčios asociacijos tarybos leistų išsamiau diskutuoti politiniu lygmeniu. Tačiau politinis dialogas neturėtų sumenkti iki kasmetinių diskusijų atitinkamoje asociacijos taryboje: atsižvelgiant į konkrečias sąlygas, reikėtų numatyti dažnesnes *ad hoc* diskusijų galimybes. Labiau nepertraukiamas ir glaudesnis politinis dialogas yra mūsų bendriems uždaviniams spręsti būtino pasitikėjimo kūrimo pagrindas. Be to, Komisija ketina su atitinkamomis šalių partnerių ministerijomis stiprinti dialogą dėl sektorinės politikos (pvz., energetikos, švietimo, jaunimo reikalų, migracijos ir transporto).

Nors **EKP veiksmų planai** tebėra mūsų bendradarbiavimo pagrindas, ES partneriams siūlys daugiausia dėmesio skirti keletui trumpojo ir vidutinės trukmės laikotarpio prioritetų, taikyti tikslesnius kriterijus ir aiškesnę veiksmų seką. ES atitinkamai pritaikys savo finansinės paramos prioritetus. Nustačius prioritetų sąrašą nusistovės politinis tempas, o ES ir kiekviena kaimynė galės lengviau per abiejų pusių suderintą laiką pasiekti svarbiausius rezultatus. Be to, taip bus galima geriau susieti politinius tikslus ir paramos programas. Tuo remiantis

programavimo dokumentus galima supaprastinti ir daugiausia dėmesio skirti veiksmų planų prioritetams, pagal kuriuos reikalinga konkreti ES parama, nustatyti.

Tolesnio finansinės paramos teikimo paprastinimo bus siekiama rengiant naująjį Europos kaimynystės priemonės reglamentą pagal kitą daugiametę finansinę programą, kad būtų praktiškai įgyvendintas poreikis turėti lankstesnę ir sutelktesnę finansinės paramos teikimo tvarką.

Kartu ES toliau kasmet rengs pažangos įgyvendinant veiksmų planus ataskaitas. Ataskaitose daugiau dėmesio bus skiriama demokratijai, o ilgainiui bus sukurta tvirtesnė šiose ataskaitose vertinamų rezultatų, pagalbos ir finansinės paramos dydžio sąsaja.

4.2. Finansavimas

Mes:

- atsižvelgdami į šį naują požiūrį, iš naujo sutelksime ir tikslingai paskirstysime numatytas ir programuotas EKPP ir kitų susijusių išorės politikos priemonių lėšas;
- iki 2013 m. suteiksime papildomus daugiau kaip 1 mlrd. eurų neatidėliotiniems mūsų kaimynų poreikiams tenkinti;
- sutelksime daugiau biudžeto lėšų iš įvairių šaltinių;
- sklandžiai įgyvendinsime konkuruojančių biudžeto pasiūlymų teikimo biudžeto valdymo institucijai procesą (2011 m. perkėlimai, 2012 m. taisomasis raštas, 2013 m. perprogramavimas).

Naujam kaimynystės politikos požiūriui, kuris grindžiamas tarpusavio atskaitomybe ir bendru įsipareigojimu puoselėti visuotines žmogaus teisių, demokratijos ir teisinės valstybės vertybes, įgyvendinti **iki 2013 m. papildomai reikės iki 1 242 mln. EUR.** Į šią sumą neįeina 5 700 mln. EUR, numatytų pagal 2011–2013 m. Europos kaimynystės ir partnerystės priemonę. Iškilus naujiems neatidėliotiniems atvejams, regionui taikomi veiksmai galėtų būti finansuojami pasitelkiant ES biudžete numatytas temines priemones ir intervencinius krizės atveju taikomus mechanizmus. Finansinė parama bus teikiama siekiant toliau stiprinti partnerystę su žmonėmis visame regione, remti tvarų ir integracinį augimą, tenkinti papildomus poreikius, atsirandančius dėl šalių partnerių demokratinės pertvarkos, gerinti Tūkstantmečio vystymosi tikslų įgyvendinimą ir finansuoti naujas po šios peržiūros kylančias iniciatyvas, visų pirma partnerystės su visuomene, kaimo ir regionų plėtros srities iniciatyvas *(žr. šio komunikato 3.1 ir 3.2 skyrius)*. Į šią sumą įeina iki 250 mln. EUR suma iš ankstesnių paskolų perskirstymo ir rizikos kapitalo operacijų, kuri bus skirta Europos ir Vidužemio jūros regiono valstybių investicijų ir partnerystės programai augimui ir užimtumui skatinti, finansuojant naujas veiklas ir remiant ilgalaikius MVĮ finansavimo poreikius. Šiuo tikslu Taryba turėtų pritarti Komisijos pasiūlymui iš dalies pakeisti EKPP reglamento 23 straipsnį.

Šie papildomi ištekliai bus suteikti perskirsčius 2007–2013 m. daugiametės finansinės programos 4 išlaidų kategorijos lėšas ir pasinaudojus 2012 m. išlaidų viršutinės ribos nepaskirstyta marža, ir tiek, kiek reikia, – taikant lankstumo priemonę. Komisija netrukus pateiks 2012 m. biudžeto projekto taisomąjį raštą.

Šiuo metu Komisija svarsto, kaip būtų geriausia visą šalies padėtį, susijusią su demokratija, atskaitomybe, teisine valstybe ir patikimu finansų valdymu, integruoti į sprendimus dėl biudžeto paramos priemonių, ir savo požiūrį išdėstys kitame komunikate dėl biudžeto paramos. Taip kartu turėtų būti užtikrintas reikiamas lankstumas, kad paramos dydį ir rūšį būtų galima pritaikyti prie kiekvienos partnerės reformų raidos.

4.3. EIB ir ERPB dalyvavimas

Mes:

- užtikrinsime papildomas EIB ir ERPB paskolų galimybes, įskaitant ERPB įgaliojimų išplėtimą, kad jie apimtų pasirinktas pietines partneres.

Norint remti didelius infrastruktūros projektus, kurie padėtų sujungti ES su jos kaimynėmis, paskatinti plėtrą ir spręsti svarbiausius energetikos, aplinkos ir transporto srities uždavinius, svarbu užtikrinti, kad Europos investicijų bankas ir kiti regioninės plėtros bankai, pvz., Europos rekonstrukcijos ir plėtros bankas, turėtų pakankamai finansinių išteklių. Komisija pritaria EIB išorės įgaliojimų išplėtimui, kad jie apimtų rytines ir pietines kaimynes, ir ERPB įgaliojimų išplėtimui, kad šie apimtų pasirinktas pietines Vidužemio jūros regiono šalis. EIB ir ERPB gali kartu siekti ES politikos tikslų, maksimaliai pasinaudodami savo lyginamaisiais pranašumais. ERPB operacijomis pietinėse Vidužemio jūros regiono šalyse turėtų būti remiami ES politikos tikslai, o ištekliai neturėtų būti perkeliami iš ES Rytų kaimynystės operacijų.

Patvirtintus naujuosius EIB išorės įgaliojimus, EIB galėtų daugiau skolinti su ES garantija visoje ES kaimynystėje. Visų pirma, jeigu Taryba patvirtintų Europos Parlamento siūlomą papildomą 1 mlrd. EUR skolinimo sumą, 2011–2013 m. EIB galėtų Vidužemio jūros regiono šalims suteikti beveik 6 mlrd. EUR. Būtinos iki 90 mln. EUR lėšos bus sutelktos siekiant suteikti biudžeto garantiją, kurios reikia norint galėti teikti didesnes EIB paskolas Vidužemio jūros regionui.

4.4. Planavimas 2013 m. ir vėliau

Mes:

- skatinsime lankstesnį ir paprastesnį pagalbos teikimą pagal programas, po 2013 m. pakeisiančias dabartinę EKPP;

- stiprinsime ES, jos valstybių narių ir kitų svarbiausių TFĮ bei dvišalių paramos teikėjų veiksmų koordinavimo pastangas.

Savo 2010 m. liepos mėn. išvadose dėl EKP Taryba pripažino, „kad rinkų atvėrimas, ekonominė integracija ir reguliavimo suderinimas, taip pat dvišalių santykių stiprinimo procesas visoje kaimynystėje turi būti vykdomi teikiant tinkamą finansinę paramą, techninę pagalbą ir stiprinant gebėjimus“, ir nurodė, kad „pakartotinai svarstys finansinės paramos klausimą diskusijų dėl kitos daugiametės finansinės programos metu“. Komisija atnaujintą EKP viziją ir vidutinės trukmės laikotarpio tikslus apsvarstys savo pasiūlymuose dėl ES daugiametės finansinės programos po 2013 m.[18] Svarbiausia finansinė parama šalims

[18] Komisijos pasiūlymai bus pateikti vėliau šiais metais.

partnerėms, paprastai per dvišalio, regioninio ir tarptautinio bendradarbiavimo programas, bus teikiama iš pagrindinio finansavimo šaltinio – naujosios Europos kaimynystės priemonės (EKP). Jos finansavimo lygis turės atspindėti peržiūrėtos EKP užmojus. Ji turėtų vis dažniau būti grindžiama politikos kryptimis ir užtikrinti didesnę diferenciaciją, lankstumą, griežtesnį sąlygiškumą ir paskatas geriausių rezultatų pasiekusioms šalims, atsižvelgiant į kiekvienos partnerystės užmojus (pvz., IVLPE derybos). ES parama taip pat galėtų būti vis dažniau įgyvendinama ją šalims partnerėms skiriant su sąlyga, kad bus paisoma Sąjungos finansinių taisyklių ir apsaugoti ES finansiniai interesai.

Siekdama kuo labiau padidinti išorės paramą pagal reformų darbotvarkę, dėl kurios susitarta pagal EKP, ES sustiprins koordinavimo su ES valstybėmis narėmis, kitais dvišaliais paramos teikėjais, EIB, ERPB ir tarptautinėmis finansų įstaigomis pastangas. Tai galėtų būti vykdoma pasitelkiant bendrą programavimą, imantis bendrų bendradarbiavimo iniciatyvų ir įgyvendinant drauge finansuojamas programas ir projektus. Kad pagerintų ES paramos koordinavimą, Europos išorės veiksmų tarnyba (EIVT) ir Komisijos tarnybos apsvarstys galimybę kartu su suinteresuotomis valstybėmis narėmis imtis bandomųjų bendrojo programavimo priemonių pietinėse kaimyninėse šalyse, kuriose vyksta pereinamieji demokratiniai procesai.

IŠVADOS

Mūsų kaimynystė suteikia puikių abiem pusėms naudingos integracijos ir bendradarbiavimo galimybių, pvz., daug ir išsilavinusių darbuotojų, dideles rinkas, kurias dar reikia plėtoti, ir abipusiškai naudingų energetinio saugumo sprendimų. Bendradarbiavimas su kaimyninėmis šalimis yra vienintelė priemonė spręsti uždavinius ir grėsmes, kurių nesustabdo valstybių sienos, pvz., terorizmo, neteisėtos migracijos, mūsų bendrų jūrų ir upių taršos problemas. Bendradarbiavimas mums suteikia galimybę naikinti nestabilumo ir konfliktų šaltinius regione.

Pastarąjį dešimtmetį kelios rytinės ir pietinės kaimyninės šalys ėmėsi plataus užmojo pereinamojo laikotarpio priemonių. Joms reikalinga parama šiems procesams sustiprinti. Kitos šalys į šiuos procesus įsitraukė tik neseniai. Joms taip pat reikalinga mūsų skubi parama ir jos gali pasimokyti iš kitų partnerių patirties. ES pati, dirbdama drauge su savo kaimynėmis, suinteresuota remti šiuos pertvarkos procesus, kad būtų sustiprintos esminės žmogaus teisių, demokratijos ir teisinės valstybės vertybės bei principai, rinkos ekonomika ir integracinė, tvari jų politinės ir ekonominės padėties plėtra.

Šia kryptimi žengiama šiame komunikate išdėstant naują požiūrį į EKP. Komisija ir vyriausiasis įgaliotinis ragina Tarybą ir Europos Parlamentą pritarti komunikato esmei ir teikiamiems konkretiems pasiūlymams. Dabar ketiname konsultuotis su kaimynėmis, kaip šis naujas požiūris galėtų būti paverstas atskira partneryste su kiekviena kaimynine šalimi.

Uždavinių daug ir jų įgyvendinimas gali užtrukti. Visi kartu siekiame demokratiško, klestinčio ir stabilaus regiono, kuriame gyventi, dirbti ir kurti savo šalies ateitį galėtų daugiau kaip 800 mln. žmonių, būdami tikri, kad bus paisoma jų laisvės, orumo ir teisių.

FINANSINĖ TEISĖS AKTO PASIŪLYMO PAŽYMA

1. PASIŪLYMO (INICIATYVOS) STRUKTŪRA

1.1 Pasiūlymo (iniciatyvos) pavadinimas

Bendras Komisijos ir Vyriausiojo įgaliotinio užsienio reikalams ir saugumo politikai komunikatas „Naujas požiūris į kintančią kaimynystę“

1.2. Atitinkama (-os) politikos sritis (-ys) VGV/VGB sistemoje[19]

Išorės santykiai

1.3. Pasiūlymo (iniciatyvos) pobūdis

☐ Pasiūlymas (iniciatyva) susijęs (-usi) su **nauja priemone**

☐ Pasiūlymas (iniciatyva) susijęs (-usi) su **nauja priemone, kuri bus priimta įgyvendinus bandomąjį projektą ir (arba) parengiamuosius veiksmus**[20]

X Pasiūlymas (iniciatyva) susijęs (-usi) su **esamos priemonės pratęsimu**

☐ Pasiūlymas (iniciatyva) susijęs (-usi) su **priemone, perorientuota į naują priemonę**

1.4. Tikslai

1.4.1. Komisijos daugiametis (-čiai) strateginis (-iai) tikslas (-ai), kurio (-ių) siekiama šiuo pasiūlymu (šia iniciatyva)

Europa pasaulyje. Didinti mūsų įtaką pasaulinėje arenoje

1.4.2. Konkretus (-ūs) tikslas (-ai) ir atitinkama VGV/VGB veikla

Atitinkama VGV/VGB veikla

19.08 Europos kaimynystės politika ir santykiai su Rusija

Konkretūs tikslai, susiję su VGV veikla

1. Glaudaus ES ir jos kaimynų bendradarbiavimo ir regioninės bei daugiašalės integracijos sąlygų sudarymas.

2. ES kaimyninių šalių ekonominių ir sektorinių reformų rėmimas ir tolesnės integracijos su ES bei pačių kaimyninių šalių tarpusavio integracijos skatinimas.

---

19 VGV – veikla grindžiamas valdymas, VGB – veikla grindžiamas biudžeto sudarymas.

20 Kaip nurodyta Finansinio reglamento 49 straipsnio 6 dalies a arba b punkte.

3. Demokratijos, žmogaus teisių ir teisinės valstybės skatinimas ir padėjimas spręsti konfliktus ES kaimyninėse šalyse.

1.4.3. Numatomas (-i) rezultatas (-ai) ir poveikis

Nurodyti poveikį, kurį pasiūlymas (iniciatyva) turėtų turėti tiksliniams gavėjams / grupėms.

Pernai atlikus Europos kaimynystės politikos (EKP) strateginę peržiūrą nustatytos sritys, kuriose politiką galima gerokai sustiprinti. Revoliucijos ir perversmai pietinėse Vidužemio jūros regiono šalyse ir didelis šių šalių žmonių politinių ir ekonominių pokyčių troškimas ES paramą padaro dar svarbesnę nei anksčiau ir išryškina sritis, kuriose ES ir šalys partnerės gali ir turėtų veikti geriau. Be to, ES tebėra pasiryžusi nuolat remti demokratizacijos ir reformų procesus visose kaimyninėse – tiek rytinėse, tiek pietinėse – šalyse.

Komunikate „Naujas požiūris į kintančią kaimynystę“ išdėstomi pasiūlymai, kilę atlikus EKP strateginę peržiūrą, ir šiomis aplinkybėmis skiriami požiūriai į Rytų Europą ir Pietų Kaukazą, kuriais remiantis nepertraukiamai įgyvendinama Rytų partnerystė ir siekiama pietinių Vidužemio jūros regiono šalių partnerystės pagal naująją „Demokratijos ir bendros gerovės partnerystę“. Siūlydama „Demokratijos ir bendros gerovės partnerystę“, ES visų pirma siekia remti Egipte ir Tunise pradėtus demokratinius pokyčius, kurie gali išplisti ir kitose pietinėse Vidužemio jūros regiono šalyse.

Po peržiūros nustatytas naujas veiklos rūšis būtų galima suskirstyti į tris pagrindines dalis:

1 dalis. Demokratinė pertvarka ir institucijų kūrimas *(ši dalis susijusi su 3 konkrečiu VGV tikslu, žr. pirmiau)*

*Remti demokratinę pertvarką ir institucijų kūrimą, įgyvendinant **išsamią demokratinės pertvarkos institucijų kūrimo programą** ir kitus svarbius veiksmus, skirtus institucijoms, kurios turi esminę reikšmę demokratinėms visuomenėms, ir padedančius vykdyti saugumo sektoriaus demokratinę reformą.*

Numatomi rezultatai

Daugiau pagarbos žmogaus teisėms ir pagrindinėms laisvėms;

geresnis demokratinis valdymas;

labiau nepriklausomi ir veiksmingi teismai;

mažesnis korupcijos lygis;

geresnė demokratinė saugumo sektoriaus priežiūra;

didesnis judumas, susijęs su geresniu sienų ir migracijos valdymu;

ES *acquis* labiau atitinkantys teisės aktai.

2 dalis. Tvirtesnės partnerystės su žmonėmis kūrimas *(ši dalis susijusi su 1 konkrečiu VGV tikslu, žr. pirmiau)*

Kurti tvirtesnę partnerystę su žmonėmis plečiant studentų, tyrėjų ir jaunimo tarpusavio ryšius.

Didesnis studentų ir akademinio personalo judumas įgyvendinant universitetų partnerystę (*Erasmus Mundus*) ir konstruktyviai bendradarbiaujant universitetų modernizavimo srityje (*Tempus*);

mokyklų bendradarbiavimas, pradėjus įgyvendinti ES *eTwinning* programą;

suaktyvėję jaunimo tarpusavio ryšiai;

labiau apie EKP laimėjimus, galimybes ir uždavinius informuoti EKP piliečiai (taip pat atsiskyrusių regionų).

3 dalis. Tvarus ir integracinis augimas bei ekonominė plėtra *(ši dalis susijusi su 2 konkrečiu VGV tikslu, žr. pirmiau)*

Skatinti tvarų ir integracinį augimą remiant MVĮ ir naikinant ekonominius bei socialinius skirtumus šalyje partnerėje, šiuo tikslu įgyvendinant ***bandomąsias programas****, parengtas pagal ES sanglaudos ir kaimo plėtros politiką.*

Vidaus ekonominių skirtumų mažinimas;

didesnis užimtumas;

MVĮ plėtra;

pagerintas profesinis švietimas ir mokymas;

didesnis ūkių bendruomenių gyvybingumas;

didesnė maisto sauga;

aktyvesnė integracija į ES vidaus rinką dalyvaujant ES programose.

1.4.4. Rezultatų ir poveikio rodikliai

Nurodyti pasiūlymo (iniciatyvos) įgyvendinimo stebėjimo rodiklius.

Žmogaus teisių ir demokratijos standartų laikymasis (NVO, JT ir regioninių organizacijų pranešimais);

tinkamai stebimi demokratiniai ir patikimi rinkimai;

korupcijos lygis;

mokyklų, dalyvaujančių *eTwinning* programoje, skaičius;

Erasmus Mundus dalyvaujančių universitetų studentų ir tyrėjų skaičius;

struktūriškai apibrėžtų universitetų bendradarbiavimo projektų skaičius;

ūkių bendruomenių gerovės lygis;

EKP partnerių sėkmingų paraiškų ES programose skaičius;

tvaresnis aprūpinimas prieinamais maisto produktais EKP šalyse;

mažesnis ekonominių ir socialinių skirtumų lygis;

mažesnis nedarbo lygis.

1.5. Pasiūlymo (iniciatyvos) pagrindas

1.5.1. Trumpalaikiai arba ilgalaikiai poreikiai

Politikos vizija ir vidutinės trukmės laikotarpio tikslai

EKP pagrindą sudaranti ilgalaikė **vizija** – tai kaimynystė, kuriai esant kiekviena šalis partnerė plėtoja savo ryšius su ES pagal savo lūkesčius, poreikius ir kiek tai jai leidžia jos galimybės. Politiškai tai apima pasiūlymą glaudžiau bendradarbiauti su ES, įskaitant daugiau bendrų iniciatyvų tarptautiniuose forumuose dėl pasaulinių bendro intereso klausimų. Ekonomiškai ES taip pat yra atvira glaudesnei ekonominei integracijai, reiškiančiai laipsnišką ekonominę integraciją į ES vidaus rinką. Be to, ji palaiko integracinio, tvaraus mūsų kaimyninių šalių augimo spartinimą, kuris turėtų joms padėti tapti konkurencingesnėmis, kurti deramas darbo vietas ir siekti Tūkstantmečio vystymosi tikslų. ES visas savo politikos kryptis turėtų telkti pagal bendrus poreikius bei interesus ir kiekvienos šalies reformų bei demokratizacijos įsipareigojimus.

Tikslas – didesnis abipusis įsipareigojimas siekti politinės ir ekonominės mūsų (ir Europos, ir kaimyninių šalių) piliečių gerovės kaip geriausios mūsų bendro stabilumo ir gerovės garantijos. Tokia vizija susijusi su sunkumais. Siekiant įgyvendinti būtinas šalių partnerių reformas, prieš gaunant naudą teks patirti didelių išlaidų ir įdėti daug pastangų. O pačiai ES svarbu nepakenkti sklandžiam vidaus rinkos veikimui ir užtikrinti, kad judumas vyktų saugioje aplinkoje.

Per ateinančius ketverius penkerius metus tos šalys partnerės, kurios, siekdamos politinių ir ekonominių reformų, imsis lemiamų veiksmų, gali tikėtis sudaryti **asociacijos susitarimą pagal Rytų partnerystę** (Rytai) arba pradėti dalyvauti **Demokratijos ir bendros gerovės partnerystėje** (Pietūs). Kartu taip padidės judumas ir žmonių tarpusavio ryšiai (pvz., galbūt įsteigiant judumo partnerystės programas), bendradarbiaujant pramonei padidės ekonominė integracija, MVĮ plėtra, tiesioginės užsienio investicijos ir suaktyvės prekybos santykiai su ES (pvz., steigiant išsamias ir visapusiškas laisvosios prekybos erdves ir sudarant kitokius susitarimus, pvz., dėl žemės ūkio, paslaugų ir įsisteigimo arba prioritetinių sektorių pramonės produktų atitikties vertinimo ir pripažinimo susitarimus), padidės sektorių integracija (pvz., integruojantis į visos Europos energijos rinką ir dalyvaujant ES programose ir agentūrose pagal suteikiamas kiekvienos programos galimybes ir laikantis bendrųjų dalyvavimo ES agentūrose gairių).

Siūlydama Demokratijos ir bendros gerovės partnerystę[21], ES visų pirma siekia remti Egipte ir Tunise pradėtą demokratinę pertvarką, kuri gali persimesti ir į kitas šalis. Kad šios šalys ryžtingai siektų demokratinės pertvarkos procesų, joms reikia padėti reformuoti savo institucijas ir atnaujinti ekonominį augimą. Jų gyventojai taip pat turi matyti, kad ES yra pasirengusi padėti šiuo įdomiu, bet sunkiu pertvarkos laikotarpiu.

Papildomas finansavimas

Naujam požiūriui į kaimynystės politiką, paremtam tarpusavio atskaitomybe ir bendru įsipareigojimu laikytis visuotinių žmogaus teisių, demokratijos ir teisinės valstybės vertybių, įgyvendinti **iki 2013 m. papildomai reikės iki 1 242 mln. EUR.** Tai apims tokius dalykus:

a) EKPP teisės aktai yra tinkami naujoms per peržiūrą nustatytoms bendradarbiavimo priemonėms palaikyti. Dėl šios priežasties Komisija siūlo EKPP biudžetą (750,5 mln. EUR) papildyti iš įvairių šaltinių, konkrečiai: 355 mln. EUR, perskirstant iš kitų priemonių biudžeto, o 2012 m. laikotarpiui – 2012 m. biudžeto projekto (BP) 4 išlaidų kategorijos maržą (241,5 mln. EUR), taip pat 154 mln. EUR skiriant iš lankstumo priemonės. Siūlomas lėšas galima padidinti oficialiai neperžiūrint EKPP reglamento pagal Tarpinstitucinio susitarimo dėl 2007–2013 m. finansinės perspektyvos 37 punktą, kai *„dėl aiškių ir tiksliai apibrėžtų priežasčių iškyla naujų objektyvių ilgalaikių aplinkybių, atsižvelgiant į programos įgyvendinimo rezultatus“*. Kadangi dabartinė 2012 m. BP marža gauta sumažinus tam tikras biudžeto eilutes, palyginti su ankstesniu finansiniu programavimu, siūlomą tvarką taip pat galima laikyti „perskirstymu“. Išsamesnė informacija bus pateikta taisomajame rašte;

b) kitoms priemonėms, pvz., Europos demokratijos ir žmogaus teisių rėmimo priemonei (EIDHR) (13,4 mln. EUR 2011–2012 m.), Nevalstybinių subjektų teminei programai pagal Bendradarbiavimo vystymosi labui priemonę (3,8 mln. EUR 2011 m.) skirto finansavimo panaudojimas;

c) Stabilumo priemonės (40 mln. EUR)[22] panaudojimas;

d) 90 mln. EUR rezervo, būtino garantijai suteikti norint gauti papildomą milijardo eurų paskolą iš EIB Pietų regionui[23], atidėjimas;

e) 100 mln. EUR makrofinansinės paramos priemonės[24] panaudojimas;

f) leidimas EIB pakartotinai panaudoti ankstesnių kapitalo investicijų į MVĮ operacijas likutį (244 mln. EUR).

---

21 COM(2011) 200, 2011 3 8.

22 Tiksli pagal Stabilumo priemonę sutelktina suma priklausys nuo tinkamų projektų nustatymo. Jeigu šių projektų vertė sudarys mažiau nei 40 mln. eurų, likutis bus perkeltas į EKPP.

23 Tarybai ir Europos Parlamentui sutikus padidinti ir Rytų kaimynystės viršutinę ribą, kai bus atlikta EIB išorės įgaliojimų laikotarpio vidurio peržiūra, reikiama suma bus atidėta į Garantijų fondą. Reikėtų pažymėti, kad pagal Garantijų fondo reglamentą (Tarybos reglamentas (EB, Euratomas) Nr. 480/2009) būtinas lėšų atidėjimas bus vykdomas kelerius metus, pradedant nuo 2013 m.

24 Tiksli pagal šią priemonę sutelktina suma priklausys nuo šalių, atitinkančių MFP kriterijus, finansavimo poreikių, nustatytų įgyvendinant bendrai su TVF remiamas ekonominio stabilizavimo ir reformų programas. Jeigu MFP programų suma neviršytų 100 mln. eurų, likutį būtų galima perkelti į EKPP.

Šiuo tikslu Taryba turi patvirtinti EKPP reglamento 23 straipsnio pakeitimą.

Kartu esamos nacionalinės orientacinės programos perorientuojamos į svarbiausius naujos partnerystės tikslus, o 150 mln. EUR perskirstomi iš EKPP biudžeto naujajai EKP pilietinės visuomenės priemonei ir kitiems tvirtesnės partnerystės su visuomene veiksmams remti.

Diferenciacija

Nors visos šalys partnerės turės naudos iš veiklos, kuria siekiama stiprinti „partnerystę su visuomene“ (2 dalis), finansavimas pagal kitas dvi dalis šalims partnerėms bus skiriamas remiantis požiūriu „daugiau už daugiau“ pagal tarpusavio atskaitomybės principą.

Didesnė ES parama priklausys nuo demokratijos kūrimo bei stiprinimo ir pagarbos teisinei valstybei pažangos. Kuo didesnę ir spartesnę pažangą šalis darys vykdydama vidaus reformas, tuo daugiau ES paramos ji gaus. Ši didesnė parama bus teikiama įvairiomis formomis, įskaitant didesnį finansavimą socialinei ir ekonominei plėtrai, platesnes institucijų kūrimo programas, geresnes galimybes patekti į rinką, didesnį investicijoms skirtą EIB finansavimą ir daugiau judumui palankių sąlygų. Šie lengvatiniai įsipareigojimai bus pritaikyti prie kiekvienos šalies poreikių ir regiono aplinkybių. Jais bus pripažįstama, kad reikšmingos reformos gali būti vykdomos patiriant didelių išankstinių išlaidų. ES peržiūrės ar net sumažins finansavimą toms šalims, kuriose reformos nevyks.

1.5.2. Papildoma ES dalyvavimo nauda

Laikantis Lisabonos sutarties 8 straipsnio, pasiūlymą reikėtų vertinti atsižvelgiant į bendrą atnaujintos Europos kaimynystės politikos, suteikiančios šalims partnerėms galimybę glaudžiau politiškai bendradarbiauti ir stiprinti ekonominę integraciją, kontekstą. Pasiūlymas grindžiamas dalijimusi su mūsų kaimynais Europos integracijos patirtimi ir laipsnišku jų įtraukimu į ES politiką. Kadangi ES pasiūlymo esmė – integracija į ES vidaus rinką, ES tokią paramą gali teikti geriau nei atskiros valstybės narės.

1.5.3. Panašios patirties išvados

Dėl panašios ankstesnės paramos buvo atlikti penki kaimyninių šalių vertinimai ir du regionų vertinimai (MEDA II ir TACIS). Svarbiausios sritys: ekonomikos plėtra (įskaitant prekybą), socialinis sektorius (įskaitant sveikatą ir švietimą), privatusis sektorius, žemės ūkis (įskaitant aprūpinimą maistu) ir energetika (įskaitant branduolinę).

Vertinimai parodė, kad dvišalio ir regioninio bendradarbiavimo su šalimis, su kuriomis anksčiau bendradarbiauta pagal du atskirus reglamentus (TACIS ir MEDA), sujungimas į EKPP buvo naudingas, visų pirma tai pasakytina apie pagalbos reformoms teikimo mechanizmus. Remiantis teigiamais MEDA programos metu įgytos patirties rezultatais[25], pradėjus įgyvendinti EKPP, biudžetinė parama reformoms gerokai padidėjo, davė apčiuopiamų rezultatų, paskatino reformas ir padėjo sustiprinti politinį dialogą su šalimis partnerėmis[26]. Vis dėlto šį požiūrį dar reikėtų tobulinti, kad daugiau dėmesio būtų skiriama

[25] Žr. svarbiausias MEDA II reglamento ir jo įgyvendinimo vertinimo išvadas (2009 m. birželio mėn.).

[26] Kaip rodo Biudžeto paramos Tunise vykdomoms operacijoms vertinimo išvados (2010 m. lapkričio mėn.).

pagrindinėms vertybėms ir demokratiniam valdymui. Be to, reikėtų stengtis toliau telkti pilietinę visuomenę projektuojant ir stebint veiklą ir didinant jos matomumą.

Kita vertus, pristačius naują „priemonių paketą“, pagrįstą plėtros patirtimi (TAIEX, *Twinning* ir naujos Rytų partnerystės išsamios institucijų kūrimo programos), padidėjo EKPP gebėjimai pateikti institucijų kūrimo projektus ir skatinti teisės aktų konvergenciją su ES *acquis*. Dėl tarptautinio bendradarbiavimo komponento EKPP įgijo geresnį mechanizmą spręsti bendras sienas turinčių regionų bendradarbiavimo klausimus.

1.5.4. Suderinamumas ir galima sąveika su kitomis atitinkamomis priemonėmis

Nors EKPP yra pagrindinė priemonė, kurią pasitelkiant nukreipiamas ES finansinis bendradarbiavimas su jos kaimyninėmis šalimis, EKP šalys gauna naudos ir iš kitų finansinių priemonių, kuriomis sprendžiami konkretūs politiniai klausimai (pasaulinės problemos, žmogaus teisės, branduolinis saugumas) arba krizinės situacijos (makrofinansinė parama, stabilumo priemonė, humanitarinės pagalbos priemonės).

Kai kurios iš šių priemonių neseniai mobilizuotos atsižvelgus į naujus ES pietinių kaimynių poreikius ir toliau bus taikomos remiant pereinamojo laikotarpio procesus kaimynystės regione.

Tunise pagal Stabilumo priemonę patvirtintas 2 mln. EUR biudžetas, skirtas 1) politinių reformų ir rinkimų procesui remti; 2) nepriklausomai pilietinei visuomenei ir žiniasklaidai remti. Papildoma 2 mln. EUR parama pilietinei visuomenei taip pat planuojama pagal Europos demokratijos ir žmogaus teisių rėmimo priemonę (EIDHR) tokiose srityse kaip nacionalinės pilietinės visuomenės vykdomas rinkimų stebėjimas, politinių partijų mokymai, parama saviraiškos laisvei ir demokratinių vertybių skatinimas, taip pat žmogaus teisių stebėjimo gebėjimas. Pagal Bendradarbiavimo vystymosi labui priemonės teminę programą „Nevalstybiniai subjektai ir vietos valdžios institucijos“ Tunisui numatyta 1,2 mln. EUR. Galiausiai per EIDHR bus finansuojama ES rinkimų stebėjimo misija (iki 4 mln. EUR).

Egipte 2,9 mln. EUR pagal Europos demokratijos ir žmogaus teisių rėmimo priemonę (EIDHR) bus paremti veiksmai, skirti kovai su kankinimais, sąlygoms iki sulaikymo gerinti ir žiniasklaidos bei tikėjimo laisvei skatinti. 2,6 mln. EUR bus skirta pagal teminę programą „Nevalstybiniai subjektai ir vietos valdžios institucijos“ (Bendradarbiavimo vystymosi labui priemonė), siekiant suteikti didesnių galių jaunimui, moterų teisėms ir socialinėms bei ekonominėms teisėms skatinti.

Humanitarinės paramos priemonė (70 mln. EUR) sutelkta **Libijos** vidaus konflikto pasekmėms spręsti ir padėti pabėgėliams bei perkeltiesiems asmenims, o 5 mln. EUR iš Pagalbos nepaprastosios padėties atveju rezervo per Pilietinės apsaugos mechanizmą skirta trečiųjų šalių piliečių repatriacijai finansuoti.

1.6. Trukmė ir finansinis poveikis

x Pasiūlymo (iniciatyvos) **trukmė ribota**

– x Pasiūlymas (iniciatyva) galioja nuo 2011 iki 2013 m.

– x Finansinis poveikis nuo 2011 iki 2013 m.

☐ Pasiūlymo (iniciatyvos) **trukmė neribota**

– Įgyvendinimo pradinis laikotarpis nuo MMMM iki MMMM,

– po to – visavertis taikymas.

1.7. Numatytas (-i) valdymo būdas (-ai)[27]

x Komisijos vykdomas **tiesioginis centralizuotas valdymas**

x **Netiesioginis centralizuotas valdymas**, vykdymo užduotis perduodant:

– x vykdomosioms įstaigoms

– ☐ Bendrijų įsteigtoms įstaigoms[28]

– ☐ nacionalinėms viešojo sektoriaus arba viešąsias paslaugas teikiančioms įstaigoms

– ☐ asmenims, atsakingiems už konkrečių veiksmų vykdymą pagal Europos Sąjungos sutarties V antraštinę dalį ir nurodytiems atitinkamame pagrindiniame teisės akte, apibrėžtame Finansinio reglamento 49 straipsnyje

☐ **Pasidalijamasis valdymas** kartu su valstybėmis narėmis

x **Decentralizuotas valdymas** kartu su trečiosiomis šalimis

x **Jungtinis valdymas** kartu su tarptautinėmis organizacijomis ***(nurodyti)***

Pastabos

Tikslų bus siekiama taikant priemonių derinį, įgyvendinamą įvairiais valdymo būdais, t. y.:
institucijų kūrimo veiksmai daugiausia bus įgyvendinami tiesiogiai valdant Komisijai;
studentų ir jaunimo mainai, universitetų ir mokyklų bendradarbiavimas daugiausia bus įgyvendinami per švietimo, garso ir vaizdo bei kultūros vykdomąją įstaigą;

[27] Informacija apie valdymo būdus ir nuorodos į Finansinį reglamentą pateikiamos svetainėje BudgWeb http://www.cc.cec/budg/man/budgmanag/budgmanag_en.html.

[28] Kaip nurodyta Finansinio reglamento 185 straipsnyje.

bandomoji programa, grindžiama sanglaudos ir žemės ūkio politikos modeliu, bus įgyvendinama taikant centralizuotą tiesioginį valdymą arba decentralizuotą valdymą.

Jungtinį valdymą kartu su tarptautinėmis organizacijomis galima taikyti konkretiems veiksmams (t. y. Europos Tarybos konvencijų laikymosi paramai). Deleguotas bendradarbiavimas taip pat galėtų būti numatytas, siekiant pagalbos veiksmingumo ir darbo pasidalijimo su valstybėmis narėmis.

2. VALDYMO PRIEMONĖS

2.1. Priežiūros ir atskaitomybės taisyklės

Nurodyti dažnumą ir sąlygas.

Komisija stebės savo išorės bendradarbiavimo pažangą visais lygmenimis:

ištekliai (visų pirma finansiniai srautai: įsipareigojimai, sutartys ir mokėjimai);

veikla / produktai ir paslaugos (projekto ir programos vykdymas, Komisijos delegacijų vietoje atliekamas vidaus stebėjimas);

pažanga / rezultatas (išorinis į rezultatus orientuotas stebėjimas[29]) ir *poveikis.*

Ilgalaikės išorės pagalbos šalims partnerėms ir regionams programavimas atliekamas rengiant strateginius dokumentus (iki 7 metų) ir orientacines programas (3–4 metai). Šiuos programavimo dokumentus galima bet kada peržiūrėti ir iš naujo pritaikyti programavimo prioritetus. Į orientacines programas įtraukti konkretūs kiekvienos bendradarbiavimo srities tikslai ir numatomi rezultatai.

2.2. Valdymo ir kontrolės sistema

2.2.1. Nustatyta rizika

1) Dėl politinio ir administracinio stabilumo šalyse partnerėse stokos gali kilti programų rengimo sunkumų, gali būti vėluojama išmokėti lėšas ir gali nukentėti veiksmingumas;

2) dėl administravimo asignavimų stokos gali trūkti žmogiškųjų išteklių paramai valdyti;

3) dėl prasto kokybės standartų taikymo programos ir projektai gali būti prastai parengti;

4) dėl informacijos platinimo stokos gali kilti kliūčių sprendžiant probleminius klausimus, susijusius su pagalbos valdymu.

[29] Į rezultatus orientuotas stebėjimas suteikia galimybę greitai įvertinti projekto ar programos rezultatus, taip pat jų bendresnę reikšmę, be to, jį vykdant Komisijai pateikiama nepriklausomų ekspertų nuomonė apie jos projektų paketą. Nuosekliai taikant vieną metodą užtikrinama, kad Komisija turėtų palyginamuosius visų regionų, kuriuose ji teikia išorės pagalbą, duomenis.

2.2.2. Numatomas (-i) kontrolės metodas (-ai)

Pasirengimo didinimas: nustatyti šalis, kurioms kyla didžiausia grėsmė, parengti konkrečiai šaliai skirtą rizikos valdymo planą, keliais kanalais stebėti pokyčius šiose šalyse.

Pakankami administravimo asignavimai: nuodugnus administravimo asignavimų, paimtų iš 2007–2013 m. daugiametės finansinės programos 4 ir 5 išlaidų kategorijų, programavimas. Pakoreguotas darbuotojų išteklių paskirstymas tarp būstinės ir delegacijų tarnybų pagal prognozuojamus poreikius ir įvertinus darbo krūvį, jeigu įmanoma, pagal kiekybiškai apskaičiuojamus kriterijus (pvz., parengtinų sutarčių skaičius).

Standartų ir reikalavimų įgyvendinimas bei laikymasis prieš Kokybės palaikymo grupės patikrą ir po jos; delegacijos ir atitinkamos Vystymosi ir bendradarbiavimo generalinio direktorato (DEVCO GD) tarnybos ankstyvajame proceso etape sutelkia reikiamą patirtį, teikdamos nuotolinę paramą ir paramą vietoje.

Sistemos gerinimas. Duomenų kokybė ir ataskaitų teikimas: informavimas laiku apie vykstančias derybas ir užtikrinimas, kad visi probleminiai klausimai, susiję su pagalbos valdymu, jau tinkamai nustatyti ir perduoti derybose dalyvaujantiems asmenims.

2.3. Sukčiavimo ir pažeidimų prevencijos priemonės

Nurodyti dabartines arba numatytas prevencijos ir apsaugos priemones.

Europos Sąjungos finansinių interesų apsauga ir kova su sukčiavimu bei pažeidimais yra EKPP reglamento sudedamoji dalis. Už sutarčių ir mokėjimų administracinę kontrolę bus atsakingos šalyse paramos gavėjose veikiančios ES delegacijos. Kiekviena pagal šį reglamentą finansuojama operacija visais projekto ciklo etapais bus prižiūrima delegacijų[30]. Ypatingas dėmesys bus skiriamas išlaidų pobūdžiui (išlaidų tinkamumas finansuoti), biudžeto paisymui (faktinės išlaidos) ir patvirtinamosios informacijos bei reikiamų dokumentų patikrai (išlaidų įrodymai).

[30] Jos įgalios Komisiją (OLAF) atlikti patikras vietoje ir inspekcijas pagal 1996 m. lapkričio 11 d. Tarybos reglamentą (Euratomas, EB) Nr. 2185/96.

3. NUMATOMAS PASIŪLYMO (INICIATYVOS) FINANSINIS POVEIKIS

3.1. Atitinkama (-os) daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija (-os) ir biudžeto išlaidų eilutė (-ės)

- Dabartinės biudžeto išlaidų eilutės

Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorijas ir biudžeto eilutes nurodyti eilės tvarka.

Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija	Biudžeto eilutė	Išlaidų rūšis	Įnašas			
	Numeris [Aprašymas……...…….]	DA/NDA (31)	ELPA[32] šalių	šalių kandidačių[33]	trečiųjų šalių	pagal Finansinio reglamento 18 straipsnio 1 dalies aa punktą
19.01.04.02	EKPP administracinio valdymo išlaidos	NDA	NE	NE	NE	NE
19.08.01	Europos kaimynystės politika. Finansinis bendradarbiavimas	DA	NE	NE	NE	NE

31 DA – diferencijuotieji asignavimai / NDA – nediferencijuotieji asignavimai.

32 ELPA – Europos laisvosios prekybos asociacija.

33 Šalių kandidačių ir, kai taikoma, Vakarų Balkanų potencialių šalių kandidačių.

3.2. Numatomas poveikis išlaidoms mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

Numatomas poveikis išlaidoms						
Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija	**4 išlaidų kategorija. Išorės santykiai**					
			2011	2012	2013	Iš viso
Veiklos asignavimai						
19.08.01 – Europos kaimynystės politika. Finansinis bendradarbiavimas	Įsipareigojimai	(1)	85,000	383,750	261,750	730,500
	Mokėjimai	(2)	0,000	115,125	104,700	219,825
Administracinio pobūdžio asignavimai, finansuojami konkrečių programų rinkinio lėšomis *(15)*						
19.01.04.02 – EKPP administravimo asignavimai		(3)	0,000	11,750	8,250	20,000
Iš viso asignavimų DEVCO GD	Įsipareigojimai	1+3	85,000	395,500	270,000	750,500
	Mokėjimai	2+3	0,000	126,875	112,950	239,825
Iš viso veiklos asignavimų	Įsipareigojimai	(4)	85,000	383,750	261,750	730,500
	Mokėjimai	(5)	0,000	115,125	104,700	219,825
Administracinio pobūdžio asignavimai, finansuojami konkrečių programų rinkinio lėšomis			0,000	11,750	8,250	20,000
Iš viso asignavimų	Įsipareigojimai		85,000	395,500	270,000	750,500
	Mokėjimai		0,000	126,875	112,950	239,825

(15). Techninė ir (arba) administracinė pagalba bei išlaidos ES programų ir (arba) veiksmų įgyvendinimui remti (buvusios BA eilutės), netiesioginiai moksliniai tyrimai, tiesioginiai moksliniai tyrimai.

3.2.1. Numatomas poveikis veiklos asignavimams

– ☐ Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti veiklos asignavimai nenaudojami

– X Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti veiklos asignavimai naudojami taip:

Įsipareigojimų asignavimai mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

Nurodyti tikslus ir rezultatus			**2011 m.**		**2012 m.**		**2013 m.**		**IŠ VISO**	
			REZULTATAI							
⇩	Rezultato rūšis	Vidutinės rezultato išlaidos	Rezultatų skaičius	Išlaidos	Rezultatų skaičius	Išlaidos	Rezultatų skaičius	Išlaidos	Bendras rezultatų skaičius	Iš viso išlaidų
1 DALIS. DEMOKRATINĖ PERTVARKA IR INSTITUCIJŲ KŪRIMAS										
Išsamios institucijų kūrimo programos *	Programa	40	3	20	3	63	3	42	3	125
Judumo partnerystė *	Programa	8	3	5	3	10	3	10	3	25
1 dalies tarpinė suma				25		73		52		150
2 DALIS. PARTNERYSTĖ SU ŽMONĖMIS										
ERASMUS MUNDUS. Studentų judumas	Studentas/metai	0,035	857	30	1286	45	1000	35	3143	110
TEMPUS. Universitetų bendradarbiavimas	Projektai	0,9	6	5	14	12,5	14	12,5	33	30
Jaunimas. Projektai	Projektai	0,02	500	10	875	17,5	875	17,5	2250	45
Kiti rezultatai		Netaikoma		5		11,25		9,75		26
2 dalies tarpinė suma				50		86,25		74,75		211
3 DALIS. TVARUS IR INTEGRACINIS AUGIMAS BEI EKONOMINĖ PLĖTRA										
Bandomosios sanglaudos programos	Programa	40	3	0	3	85	3	40	3	125
Bandomosios žemės ūkio ir kaimo plėtros programos	Programa	30	6	10	6	110	6	65	6	185

Dalyvavimas ES programose**	Netaikoma	Netaikoma	5,95		5,95		5,95		5,95	
3 dalies tarpinė suma				10		224,5		135		369,5
IŠ VISO IŠLAIDŲ				85		383,75		261,75		730,5

*Pagal daugiametes institucijų stiprinimo programas, apimančias trejų metų laikotarpį. Vidutinės išlaidos apskaičiuotos 3 metų laikotarpiui.
**Rezervuotas finansavimas, siekiant padėti šalims partnerėms dalyvauti ES programose. Atskiri įnašai priklauso nuo programos bei šalies ir jų neįmanoma iš anksto apskaičiuoti. Dauguma susijusių žmogiškųjų išteklių bus reikalingi būtent šiame etape atitinkamose šalyse paramos gavėjose veikiančiose delegacijose.

N.B. Reikėtų pabrėžti, kad veiklos rūšių suskirstymas ir jų paskirstymas pagal dalis šiame etape gali būti tik orientacinis, o nurodyti rezultatai grindžiami pradiniais skaičiavimais ir pateikiami kaip pavyzdys.

3.2.2. Numatomas poveikis administracinio pobūdžio asignavimams

3.2.2.1. Suvestinė

– X Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti administraciniai asignavimai nenaudojami

– ☐ Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti administraciniai asignavimai naudojami taip:

Mln. eurų (tūkstantųjų tikslumu)

	N metai[34]	**N+1** metai	**N+2** metai	**N+3** metai	… įterpti tiek metų, kiek reikia poveikio trukmei perteikti (žr. 1.6 punktą)			**IŠ VISO**
Daugiametės finansinės programos 5 IŠLAIDŲ KATEGORIJA								
Žmogiškieji ištekliai								
Kitos administracinės išlaidos								
Daugiametės finansinės programos 5 IŠLAIDŲ KATEGORIJOS tarpinė suma								

Neįtraukta į daugiametės finansinės programos 5 IŠLAIDŲ KATEGORIJĄ[35]								
Žmogiškieji ištekliai								
Kitos administracinio pobūdžio išlaidos								
Tarpinė suma, neįtraukta į daugiametės finansinės programos 5 IŠLAIDŲ KATEGORIJĄ								

[34] N metai yra pasiūlymo (iniciatyvos) įgyvendinimo pradžios metai.

[35] Techninė ir (arba) administracinė pagalba bei išlaidos ES programų ir (arba) veiksmų įgyvendinimui remti (buvusios BA eilutės), netiesioginiai moksliniai tyrimai, tiesioginiai moksliniai tyrimai.

IŠ VISO								

3.2.2.2. Numatomi žmogiškųjų išteklių poreikiai

– ☐ Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti žmogiškieji ištekliai nenaudojami

– X Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti žmogiškieji ištekliai naudojami taip:

Sąmatą nurodyti sveikais skaičiais (arba ne smulkiau nei dešimtųjų tikslumu)

		2011 metai	**2012** metai	**2013** metai
• Etatų plano pareigybės (pareigūnai ir laikinieji darbuotojai)				
XX 01 01 01 (Komisijos būstinė ir atstovybės)				
XX 01 01 02 (Delegacijos)				
XX 01 05 01 (Netiesioginiai moksliniai tyrimai)				
10 01 05 01 (Tiesioginiai moksliniai tyrimai)				
• Išorės personalas (visos darbo dienos ekvivalento vienetais (FTE))[36]				
XX 01 02 01 (CA, INT, SNE finansuojami iš bendrojo biudžeto)				
XX 01 02 02 (CA, INT, JED, LA ir SNE delegacijose)				
19 01 04 **02** [37]	- būstinėje[38]	0		
	- delegacijose		131	92
XX 01 05 02 (CA, INT, SNE - netiesioginiai moksliniai tyrimai)				
10 01 05 02 (CA, INT, SNE - tiesioginiai moksliniai tyrimai)				
Kitos biudžeto eilutės (nurodyti)				
IŠ VISO			**131**	**92**

Žmogiškųjų išteklių poreikiai bus tenkinami panaudojant GD darbuotojus, jau paskirtus priemonei valdyti ir (arba) perskirstytus generaliniame direktorate, ir prireikus finansuojami iš papildomų lėšų, kurios atsakingam GD gali būti skiriamos pagal metinę asignavimų skyrimo procedūrą ir atsižvelgiant į biudžeto apribojimus.

---

36 CA – sutartininkas („Contract Agent“); INT – per agentūrą įdarbintas darbuotojas („Intérimaire“); JED – jaunesnysis delegacijos ekspertas („Jeune Expert en Délégation“); LA – vietinis darbuotojas („Local Agent“); SNE – deleguotasis nacionalinis ekspertas („Seconded National Expert“).

37 Neviršijant viršutinės ribos, nustatytos išorės personalui, finansuojamam iš veiklos asignavimų (buvusių BA eilučių).

38 Būtina struktūriniams fondams, Europos žemės ūkio fondui kaimo plėtrai (EŽŪFKP) ir Europos žuvininkystės fondui (EŽF).

Vykdytinų užduočių aprašymas:

Papildomi darbuotojai yra būtini papildomiems ištekliams valdyti ir naujoms iniciatyvoms, kurios yra EKP peržiūros dalis, įgyvendinti. Po EKP peržiūros atsiradus naujai įgyvendintinai veiklai, pvz., Demokratijos ir bendros gerovės partnerystė (institucijų kūrimas, žmonių tarpusavio ryšiai, formuojami įgyvendinant palyginti nedidelį projektą, parama pilietinei visuomenei...), reikia nemažai darbuotojų programoms valdyti ir prižiūrėti. Daugiausia susijusių žmogiškųjų išteklių reikės delegacijose atitinkamose šalyse paramos gavėjose ir Švietimo, garso ir vaizdo bei kultūros vykdomojoje agentūroje (švietimo, jaunimo ir kultūros programoms valdyti).

Kadangi papildomos veiklos lėšos gautos iš perskirstyto kitų priemonių biudžeto, atitinkamai bus perskirstytos ir susijusios administracinės pagalbos išlaidos. Administravimo asignavimai, perkeltini iš kitų priemonių biudžeto, 2012 m. sudaro 6,78 mln. EUR, o 2013 m. – 8,25 mln. EUR Tai atitinka maždaug 76 visos darbo dienos ekvivalentų perskirstymą 2012 m. ir 92 visos darbo dienos ekvivalentų perskirstymą 2013 m. iš kitų priemonių.

Apskaičiuota delegacijų išorės personalo vieneto kaina – 88 937 EUR, ji sudaro išlaidų pagal sutartį dirbančiam darbuotojui vidurkį (134 120 EUR) ir išlaidų vietos darbuotojui vidurkį (43 754 EUR) 2012 m. BP 19.010402 biudžeto eilutei.

Pareigūnai ir laikinieji darbuotojai	
Išorės personalas	131 FTE per metus 2012 m. ir 92 FTE 2013 m., iš viso 20 mln. EUR (11,75 mln. EUR 2012 m. ir 8,25 mln. 2013 m.)

3.2.3. Suderinamumas su dabartine daugiamete finansine programa

– ☐ Pasiūlymas (iniciatyva) atitinka dabartinę daugiametę finansinę programą.

– X Atsižvelgiant į pasiūlymą (iniciatyvą), reikės pakeisti daugiametės finansinės programos atitinkamos išlaidų kategorijos programavimą.

Papildomas šioje pažymoje nurodytos veiklos finansavimas EKPP naudai (veiklos ir administravimo asignavimai) daugiausia bus užtikrintas perprogramuojant išorės santykių priemonių biudžetus, įtrauktus į daugiametės finansinės programos 4 išlaidų kategoriją.

2011 m. didžioji papildoma 85 mln. EUR dalis bus gauta perkėlus lėšas iš Bendradarbiavimo vystymosi labui priemonės (51 mln. EUR) sumažinant ES įnašą ERPB (34 mln. EUR).

2012 m. papildomi 395,5 mln. EUR bus skirti iš: 1) 4 išlaidų kategorijos maržos (241,5 mln. EUR), apimančios Bendradarbiavimo vystymosi labui priemonei (89 mln. EUR), Pasirengimo narystei pagalbos priemonei (60 mln. EUR) ir Stabilumo priemonei (60 mln. EUR) iš pradžių programuotus asignavimus; 2) lankstumo priemonės (154 mln. EUR).

2013 m. papildomus 270 mln. EUR numatoma gauti perkeliant lėšas iš Bendradarbiavimo vystymosi labui priemonės (100 mln. EUR), Pasirengimo narystei pagalbos priemonės (60 mln. EUR), Stabilumo priemonės (70 mln. EUR) ir

perskirsčius kitų priemonių, konkrečiai – bendros užsienio ir saugumo politikos biudžeto – lėšas (40 mln. EUR)[39].

– X Įgyvendinant pasiūlymą (iniciatyvą) būtina taikyti lankstumo priemonę[40].

Kaip nurodyta pirmiau, siekiant užtikrinti papildomas lėšas šioje pažymoje aprašytai veiklai finansuoti, 2012 m. reikės sutelkti 154 mln. EUR lankstumo priemonės lėšų.

Komisija netrukus biudžeto valdymo institucijai pateiks reikiamus biudžeto pasiūlymus (2011 m. perkėlimai, 2012 m. taisomasis raštas, 2013 m. perprogramavimas).

3.2.4. Trečiųjų šalių įnašai

– Pasiūlyme (iniciatyvoje) nenumatyta bendro su trečiosiomis šalimis finansavimo

– Pasiūlyme (iniciatyvoje) numatytas bendras finansavimas apskaičiuojamas taip:

Asignavimai mln. eurų (tūkstantųjų tikslumu)

	N metai	**N+1** metai	**N+2** metai	**N+3** metai	… įterpti tiek metų, kiek reikia poveikio trukmei perteikti (žr. 1.6 punktą)			Iš viso
Nurodyti bendrą finansavimą teikiančią *įstaigą*								
IŠ VISO bendrai finansuojamų asignavimų								

[39] Inicijuotina pagal Vyriausiojo įgaliotinio pasiūlymą, remiantis konkrečiomis BUSP biudžetui taikomomis taisyklėmis.

[40] Žr. Tarpinstitucinio susitarimo 19 ir 24 punktus.

3.3. Numatomas poveikis įplaukoms

– X Pasiūlymas (iniciatyva) neturi finansinio poveikio įplaukoms.

– ☐ Pasiūlymas (iniciatyva) turi finansinį poveikį:

– ☐ nuosaviems ištekliams

– ☐ įvairioms įplaukoms

Mln. eurų (tūkstantųjų tikslumu)

Biudžeto įplaukų eilutė	Asignavimai, skirti einamųjų metų biudžetui	Pasiūlymo (iniciatyvos) finansinis poveikis[41]						
		N metai	**N+1** metai	**N+2** metai	**N+3** metai	… įterpti tiek metų, kiek reikia poveikio trukmei perteikti (žr. 1.6 punktą)		
Straipsnis …….								

Įvairių asignuotųjų įplaukų atveju nurodyti biudžeto išlaidų eilutę (-es), kuriai (-oms) daromas poveikis.

[…]

Nurodyti poveikio įplaukoms apskaičiavimo metodą.

[…]

[41] Tradiciniai nuosavi ištekliai (muitai, cukraus mokesčiai) turi būti nurodomi grynosiomis sumomis, t. y. iš bendros sumos atskaičius 25 % surinkimo išlaidų.